

**ZAKŁAD PROJEKTOWO-BUDOWLANY
PRACOWNIA PROJEKTOWO-STUDIALNA
EKO-PLAN
ul. Braci Wieniawskich 1/244
20-844 Lublin**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŻYRZYN
DLA OKREŚLONYCH TERENÓW**

Autor opracowania:
mgr inż. Ewa Kasprzak
[mgr Joanna Cuch](#)

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
1.2. Cel prognozy.....	3
1.3. Zakres prognozy.....	3
1.4. Powiązania prognozy z innymi dokumentami.....	3
1.5. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.....	4
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
2.1 Główne cele oraz informacje o zawartości projektowanego Planu.....	4
2.2 Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami.....	6
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	6
3.1. Istniejący stan środowiska.....	6
3.1.1. Położenie.....	6
3.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	6
3.1.3. Gleby i surowce mineralne.....	7
3.1.4. Wody.....	9
3.1.5. Warunki klimatyczne.....	10
3.1.6. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna.....	11
3.1.7. Zabytki i dobra materialne.....	14
3.1.8. Obiekty i obszary chronione w gminie Żyrzyn i Przyrodniczy System Gminy.....	14
3.2 Uwarunkowania przyrodnicze i przestrzenne analizowanego terenu.....	17
3.3. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	17
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	17
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE.....	18
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE.....	19
7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	20
8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA.....	20
8.1. Oddziaływanie na ludzi.....	21
8.2. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	22
8.3. Oddziaływanie na wody.....	23
8.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat.....	24
8.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby, kopaliny i zasoby naturalne.....	25
8.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	25
8.7. Oddziaływanie na zabytki.....	26
8.8. Oddziaływanie na dobra materialne.....	26
8.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000.....	26
8.10. Oddziaływanie skumulowane.....	29
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	29
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW	

REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	32
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE.....	33
12. PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	33
14. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW.....	36
OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY.....	39

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem oceny prognostycznej są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów. Analizowane tereny znajdują się w obrębach: Cezaryn/Parafianka, Żerdź, Wola Osińska. Plan obejmuje łącznie obszary o powierzchni 3,39 ha.

1.1. Podstawa prawna

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późniejszymi zmianami).

1.2. Cel prognozy

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Plan sposobów zagospodarowania i użytkowania terenu. Opracowanie wskazuje nie tylko potencjalne zagrożenia, których nie udało się wyeliminować w procesie planowania, będącego wynikiem optymalnego pogodzenia celów społeczno-ekonomicznych z ekologicznymi, lecz również możliwości generowania przez Plan pozytywnych przekształceń środowiska. Rolą tego opracowania jest minimalizacja szkodliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń Planu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w Planie.

Prognozę wraz z Planem poddaje się otwartej dyskusji w toku formalno-prawnym poprzez procedurę opiniowania, uzgadniania oraz wyłożenia tych dokumentów do wglądu publicznego.

1.3. Zakres prognozy

Zakres niniejszej prognozy został podyktowany wymaganiami ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późniejszymi zmianami).

Ponadto został uzgodniony przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Lublinie – Wydział Terenowy w Kazimierzu Dolnym znak pisma WSTV.411.32.2022.AS z dnia 9 stycznia 2023r., oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Puławach znak pisma ONS-NZ.7016.71.2022 z dnia 20 grudnia 2022 r., w kwestii ustalenia stopnia szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie.

Zakres terytorialny opracowania obejmuje tereny objęte projektem i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować ustalenia niniejszego Planu.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o „Planie”, rozumie się przez to miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów i analogicznie przez określenie „Prognoza” rozumie się Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów.

1.4. Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Dokumentami, w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza były:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn” przyjętego Uchwałą Nr XLII/138/2013 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 21 sierpnia 2013 r. z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn – Lublin 2022;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2021,

GIOŚ 2022;

- Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2020, GIOŚ, Lublin 2020;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa 2013;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 - Lublin 2019;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 – Lublin 2016;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U 2023, poz. 300);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2015 r., poz. 5441);
- „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku” przyjęta w dniu 29 marca 2021 roku uchwałą Nr XXIV/406/2021.;
- Uzgodnienie zakresu prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie – Wydział Terenowy w Kazimierzu Dolnym znak pisma WSTV.411.32.2022.AS z dnia 9 stycznia 2023r.;
- Uzgodnienie zakresu prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Puławach znak pisma ONS-NZ.7016.71.2022 z dnia 20 grudnia 2022 r.

Wymienione dokumenty zostały przeanalizowane pod kątem stopnia aktualności danych w nich zawartych oraz możliwości wykorzystania ich przy sporządzaniu przedmiotowego opracowania i stwierdzono, że dane w nich zawarte są aktualne na dzień przystąpienia do sporządzenia opracowania.

1.5. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano metody opisowe, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze Planu i jego sąsiedztwie, mających na celu identyfikację ewentualnych problemów i konfliktów oraz ocenę proponowanych rozwiązań i tendencje dalszych procesów w kontekście obecnego zagospodarowania obszaru. Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń Planu na środowisko przyrodnicze. Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru Planu oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. Celem ułatwienia oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych funkcji terenu na środowisko było wykorzystanie uproszczonej do potrzeb tego dokumentu analizy macierzowej. Ze względu na dość powszechną ogólność zapisów Planu (nie zawierającego konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma charakter jedynie jakościowy.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Główne cele oraz informacje o zawartości projektowanego Planu

Celem regulacji zawartych w ustaleniach zmian planu jest:

1. ustalenie przeznaczenia terenu,
2. ochrona lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego,
3. określenie przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, tak aby umożliwić kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska, zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

W planie miejscowym określone zostały:

1. Przepisy ogólne dotyczące regulacji dla obszarów objętych planem oraz zakresu obowiązywania rysunku planu.
2. Przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania.
3. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.
4. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.
5. Zasady kształtowania krajobrazu.
6. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.
7. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych.
8. Zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu.
9. Granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.
10. Szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym.
11. Szczegółne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy.
12. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
13. Sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.
14. Zasady lokalizacji inwestycji celu publicznego.
15. Obszary rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, a także obszary wymagające przekształceń lub rekultywacji.
16. Stawki procentowe, na podstawie których ustala się jednorazową opłatę, określoną w stosunku procentowym od wzrostu wartości nieruchomości.
17. Przepisy końcowe.

W granicach obszaru objętego Planem nie występują:

1. tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, krajobrazy kulturowe, dobra kultury współczesnej, stanowiska archeologiczne;
2. krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
3. tereny górnicze oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
4. obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych;
5. obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
6. obszary przestrzeni publicznej wskazane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
7. tereny zamknięte lub strefy ochronne takich terenów;
8. zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, o których mowa w przepisach odrębnych.

Rodzaje przeznaczenia terenów objętych Planem to:

- 1) RZM - teren zabudowy zagrodowej;
- 2) IW – teren wodociągów;
- 3) RZP – teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych;
- 4) KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

W przedstawionej do kolejnych opinii i uzgodnień wersji projektu mpzp wprowadzono następujące, wynikające z pism organów opiniująco-uzgadniających (głównie RDOŚ) korekty:

- zrezygnowano z większości terenów zabudowy zagrodowej 1 RZM prezentowanej na załączniku

graficznym nr.1, lokalizując ją jednocześnie poza strefą ochrony sanitarnej;
- funkcje agroturystyczna ustalono jako przeznaczenie uzupełniające RZM;
- nieznacznie zmodyfikowano zapis dotyczący infrastruktury technicznej niezbędnej do obsługi terenu oraz wielkość oczek wodnych;
- skorygowano wskaźnik intensywności zabudowy z 1,2 do 0,8;

Plan uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy Planu mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni.

Projekt planu jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Lubelski.

Zapisy projektu Planu są poprawne w kwestii ochrony szeroko rozumianego środowiska (m. in. gospodarki wodno - ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, stref ochronnych ujęć wód) zarówno w kwestii ustaleń jak i granic obszarów funkcyjnych.

2.2 Powiązania projektu Planu z innymi dokumentami

Plan sporządzony został w powiązaniu przede wszystkim z:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn” przyjętego Uchwałą Nr XLII/138/2013 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 21 sierpnia 2013 r. z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn – Lublin 2022;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 - Lublin2019;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2015 r., poz. 5441);
- „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku” przyjęta w dniu 29 marca 2021 roku uchwałą Nr XXIV/406/2021.

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENT

3.1. Istniejący stan środowiska

3.1.1. Położenie

Gmina Żyrzyn położona jest w północno - zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie puławskim. Graniczy od północy z gminami: Ułęż i Baranów, od wschodu - z gminą Abramów, od południa - z gminami: Kurów i Końskowola, a od zachodu - z gminami Puławy i Ryki. Zmiany planistyczne obejmują w sumie niewielkie tereny (3 tereny funkcyjne, w tym drogi) zlokalizowane w miejscowościach: Cezaryn/Parafianka, Żerdź, Wola Osińska przedstawione na 3 załącznikach graficznych Planu.

Pod względem fizjograficznym obszar leży w obrębie dwóch makroregionów: Niziny Środkowomazowieckiej (mezoregion: Doliny Środkowej Wisły) i Niziny Południowopodlaskiej (mezoregiony: Pradolina Wieprza i Wysoczyzna Lubartowska).

3.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Budowa geologiczna gminy Żyrzyn została ukształtowana w wyniku procesów geologicznych działających od czasów prekambryjskich po erę mezozoiczną. Obszar gminy położony jest w obrębie strefy brzeżnej platformy wschodnioeuropejskiej paleozoicznego rowu lubelskiego, wypełnionego utworami karbonu. Utwory karbonu przykryte są cienką warstwą utworów jurajskich i utworami kredowymi.

Na utworach kredy zalegają osady trzeciorzędowe. Utwory te występują na całej powierzchni gminy na najwyższych piętrach kredy i reprezentowane są przez osady paleocenu, oligocenu, miocenu i pliocenu.

Utwory trzeciorzędu przykryte płaszczem utworów czwartorzędowych o miąższości 20- 40 m, są reprezentowane przez:

- plejstocen - którego utwory tworzone są przez osady akumulacji wodno-lodowcowej, za stoiskowej i lodowcowej oraz gliny zwałowe,
- holocen - którego utwory tworzone są przez utwory rzeczne i bagienne reprezentowany przez piaski tarasów zalewowych, torfy, grunty organiczne starorzeczy, mady i piaski eoliczne.

Pod względem morfologicznym obszar gminy charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem. Wysokości bezwzględne utrzymują się w granicach od 115,7 m n.p.m. w korycie Wieprza poniżej Kośmina, do 192 m n.p.m. na południe od miejscowości Kotliny. Większa część obszaru gminy leży na wysokości nie przekraczającej 155 m n.p.m.

Współczesna rzeźba obszaru gminy Żyrzyn uwarunkowana jest przez podłoże trzeciorzędowe. Została ukształtowana przez działalność lodowca z okresu zlodowacenia środkowopolskiego (stadiału Warty). Jego śladem jest rozległa, zajmująca środkową i południową część gminy, falista równina moreny dennej, znacznie przekształcona u schyłku tego zlodowacenia przez procesy erozyjno - denudacyjne. W ich wyniku miejscami rzeźba powierzchni terenu jest dość urozmaicona - maksymalne deniwelacje w skali lokalnej (tj. 1 km) dochodzą nawet do 25 m. Bardzo niewielką powierzchnię zajmują równiny torfowe (tj. formy rzeźby utworzone przez roślinność). Występują one w rejonie jeziora Piskory i koło miejscowości Sachalin.

Przez północną część gminy przebiega pradolina Wieprza, wypełniona kilkumetrowej miąższości osadami holocenijskimi. Pradolina jest wcięta w wysoczyznę morenową na głębokość ok. 30 m. W dolinie silnie meandrującej rzeki występuje wiele starorzeczy w różnym stadium rozwoju, z największym ich zagęszczeniem na północ od Skrudek. Ta część dna doliny rzecznej, gdzie ma miejsce akumulacja korytowa i przykorytowa, posiada szerokość nie większą, niż 150 m i niskie spadki. Terasa zalewowa niższa wykształcona jest jedynie wewnątrz największych zakoli, a jej powierzchnia jest bardzo silnie modelowana przy wezbraniach rzek. Największą część pradoliny zajmuje terasa zalewowa wyższa - w rejonie Kośmina wznosi się powyżej 115 m n.p.m. Jej cechą charakterystyczną jest równinna powierzchnia typowa dla facji powodziowych. Zbudowana jest z mad. Ponad terasę zalewową wznosi się na wysokość 2 - 8 m plejstoceńska terasa nadzalewowa, zbudowana z piasków drobnziarnistych z domieszką żwirów. Miejscami jest urozmaicona wydmy.

Dolinę Wieprza urozmaicają liczne starorzecza i meandry. Największe skupisko meandrów znajduje się na północ od wsi Skrudki. Ponadto dolinę przecina gęsta sieć lokalnych cieków wodnych (rowów) odprowadzających wody powierzchniowe do Wieprza.

Urozmaiceniem rzeźby terenu są także wydmy. Najlepiej zbadana została forma wydmy na zachodnim brzegu Jeziora Piskory. Tutaj długość wału wydmy wynosi 2,5 km, a wysokość 10 m. Liczne wydmy ale o mniejszych wysokościach względnych występują również w lesie na północny-wschód i wschód od Jeziora Piskory. Wydmy występują głównie na plejstoceńskim tarasie zalewowym Wieprza i Wisły lecz spotkać je można również poza tymi obszarami, np. w lesie na południowy-zachód od Żerdzi i w lesie na południowy-zachód od Kotliny. Wydmy są porośnięte lasem, dlatego są trudne do zaobserwowania w terenie.

Na kształt powierzchni ziemi wpływ ma również działalność człowieka. Najistotniejszymi formami antropogenicznymi są niecki wyrobiskowe czy nasypy drogowe.

3.1.3. Gleby i surowce mineralne

Gmina Żyrzyn znajduje się w obrębie lubartowsko-kockiego regionu glebowego, który odznacza się dominacją - jako skał glebotwórczych - utworów plejstoceńskich. Tylko w części północnej i północno-zachodniej występują gleby utworów holocenijskich, o dużej zawartości próchnicy - mady w dolinie Wieprza na północny wschód i południe od J. Piskory i gleby mułowo-bagienne. Poza dolinami i obniżeniami mady na gruntach ornych występują w Kośminie, Strzyżowicach, Wilczance, Skrudkach i Parafiance. Na pozostałym obszarze dominujący jest udział gleb

bielicowych wytworzonych z piasków słabo gliniastych, a tylko pod lasami - z piasków luźnych. W okolicy Parafianki i Skrudek wykształciły się gleby bielicowe z glin zwałowych i piasków naglinowych.

Jakość i przydatność rolnicza gleb w gminie jest niska. Świadczy o tym bonitacja tego elementu rolniczej przestrzeni produkcyjnej dokonana przez IUNG Puławy - jakość zasobów glebowych oceniono na 48,8 punktów przy rozpiętości skali 30 - 90. Pod względem bonitacyjnym największą powierzchnię w obrębie gruntów ornych na terenie gminy, sięgającą 1577 ha, zajmują gleby w klasie IVa - stanowi to 28,2 % areалу gruntów ornych. Kolejne miejsca zajmują gleby orne w klasach: IIIb - 1285 ha (23,0%), IVb - 961 ha (17,2%), V - 895 ha (16,0%), VI - 506 ha (9,0%), IIIa - 319 ha (5,7%), VI z - 34 ha (0,6%) i II - 18 ha (0,3 % - rejon Strzyżowice). Pod użytkami zielonymi znajduje się najwięcej gleb w klasie IV (914 ha, co stanowi 47,1 % areálu łąk i pastwisk). Kolejne miejsca zajmują gleby łąkowe w klasach: V - 402 ha (23,3%), VI - 249 ha (14,5%), III - 153 ha (8,9%) i VIz - 5 ha (0,3%).

W granicach gminy występują kruszywa naturalne, surowce ilaste i torfy. Bazę surowcową stanowi jednak tylko kruszywo w postaci piasków.

surowce ilaste i torfy. Bazę surowcową stanowi jednak tylko kruszywo w postaci piasków: Numer i nazwa złoża	Opis położenia	Forma złoża Sposób eksploatacji System eksploatacji	Stratygrafia stropu/spągu	Kopalina wg Nkz Podtyp kopaliny	Powierzchnia (ha)
KN 4857 Bałtów	Bałtów, dz. 782, 783	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd /czwartorzęd	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek Piaski i żwiry	7,62
KN 19842 Borysów	Borysów, cz. dz. 503	pokładowa odkrywkowy ścianowy i zabierkowy	czwartorzęd /czwartorzęd	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	4,52
KN 18665 Cezaryn	Cezaryn, cz. dz. 140, 141, 142, 143	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd-plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	6,24
KN 18787 Cezaryn-1	Cezaryn, cz. dz. 143	pokładowa odkrywkowy brak danych	czwartorzęd /czwartorzęd	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,41
KN 16006 Osiny II	Osiny dz. 6/1	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd /czwartorzęd	Złoża piasków budowlanych Piasek	6,16
KN 17976 Osiny III	Osiny, dz. nr 789	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd /czwartorzęd	- Piasek	2,00
KN 5150	Poganów,	pokładowa	czwartorzęd	Złoża piasków	34,71

Poręba	Wilczanka	odkrywkowy brak danych	/czwartorzęd	budowlanych Piasek Piaski i żwiry	
KN 15886 Wilczanka	Wilczanka dz. 121	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	2,38
KN 18151 Wilczanka I	Wilczanka, dz. 138/1, 138/2	pokładowa odkrywkowy -	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	- Piasek	3,34
KN 19093 Wilczanka I-1	Wilczanka, cz. dz. 138/1, 138/2	pokładowa odkrywkowy brak danych	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,90
KN 19118 Wilczanka I-2	Wilczanka, cz. dz. 138/1, 138/2	pokładowa odkrywkowy brak danych	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,50
KN 18683 Wilczanka II	Wilczanka, cz. dz. 120	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,91
KN 18745 Wilczanka II-1	Wilczanka	pokładowa odkrywkowy ścianowy	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,84
KN 18684 Wilczanka III	Wilczanka, cz. dz. 122/1	płat odkrywkowy ścianowy i zabierkowy	czwartorzęd- plejstocen /j.w.	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	0,72
KN 18746 Wilczanka III- 1	Wilczanka, cz. dz. 122/1	pokładowa odkrywkowy brak danych	czwartorzęd /czwartorzęd	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi Piasek	1,59

3.1.4. Wody

Wody podziemne

Podstawowym użytkowym poziomem wodonośnym omawianych terenów jest poziom kredowy. Wartości hydroizohips rosną zgodnie z ogólnym nachyleniem powierzchni terenu od 120 m n.p.m. w części NW (rejon Kośmina) do 140 m n.p.m. w części SE (rejon Woli Osińskiej). Wody podziemne o głębokości zwierciadła wody 0 - 2 m występują w pradolinie Wieprza oraz w dolinach jego dopływów: Dużego Piotera i Rabika. Są to wody przypowierzchniowe (śródogłebowe) bądź gruntowe, zasilane bezpośrednio w procesie infiltracji wód opadowych. Charakteryzują się swobodnym zwierciadłem, podlegającym w ciągu roku wahaniom w zależności od wielkości opadów. Wody podziemne o głębokości zwierciadła wody 2 - 5 m, zasilane w podobny sposób, stwierdza się głównie w obszarze zwydmionej terasy nadzalewowej w rejonie jeziora Piskory. Na pozostałym obszarze gminy głębokość występowania pierwszego zwierciadła wody przekracza 5 m, obniżając się do około 20 m w rejonie południowo – wschodnim.

Wody w utworach czwartorzędowych tworzą najczęściej pierwszy poziom wodonośny. Na wysoczyźnie występują w utworach wodnolodowcowych - ich poziomy, z reguły zasobne, najczęściej mają charakter zawieszony. Występują na głębokości od kilku do kilkunastu metrów, zwykle pod ciśnieniem. W pradolinie Wieprza poziom wodonośny tworzą piaski rzeczne, a jego miąższość wynosi około kilkunastu metrów - zasilany jest wodami tej rzeki. Zwierciadło wód poziomu trzeciorzędowego występuje pod ciśnieniem. Wody tego poziomu mają charakter szczelinowy. W pradolinie Wieprza mają kontakt z piaszczystymi osadami czwartorzędowymi,

które je pośrednio zasilają. Wody kredowe posiadają również charakter wód szczelinowych występujących pod znacznym ciśnieniem.

Gmina w całości znajduje się w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Lublin). Północną granicę zbiornika tworzy dolina Wieprza. Wielkość, zasobów wód podziemnych w obszarze gminy ocenia się na około $200 \text{ m}^3/\text{d}/\text{km}^2$, z tym, że odnawialność poszczególnych systemów wodonośnych jest dość zróżnicowana. Odnawialność systemu czwartorzędowego sięga $200 \text{ m}^3/\text{d}/\text{km}^2$ (i rośnie ku dolinie Wisły, wyraźnie przekraczając w jej strefie tę wartość), trzeciorzędowego - ok. $100 \text{ m}^3/\text{d}/\text{km}^2$ (i rośnie ku pn. - wsch.), zaś kredowego - $50 - 100 \text{ m}^3/\text{d}/\text{km}^2$ z tendencją rosnącą w kierunku południowym. Przeciętna wydajność potencjalna typowego ujęcia wody (obliczona teoretycznie) na terenie całej gminy jest wysoka.

Omawiane obszary znajdują się w obrębie JCWPd Nr 75 – PLGW 200075.

Wody powierzchniowe

Obszar gminy znajduje się w dorzeczu Wieprza. Jedynie niewielki jej fragment (około $0,25 \text{ km}^2$) w skrajnie południowej części należy do zlewni Kurówki.

Największą rzeką w gminie Żyrzyn jest Wieprz, stanowiący naturalną północną i północno-zachodnią granicę gminy na długości 17,5 km. Średni spadek Wieprza wynosi $0,243 \text{ m}/\text{km}$. Wieprz jest rzeką meandrującą z licznymi zakolami, odsypami i odciętymi starorzeczami. Starorzecza położone w pobliżu koryta rzeki są zawodnione, natomiast starorzecza starsze, leżące na obrzeżu doliny, najczęściej są suche. Wskaźnik krętości rzeki na tym odcinku wynosi 1,9. Reżim rzeki jest ustrojem śnieżno - deszczowym.

Drugim co do wielkości ciekami w gminie Żyrzyn jest Duży Pioter o długości 21,3 km. Bierze swój początek w rejonie Bronisławki w gminie Kurów. Prowadzi okresowo (wiosną i jesienią) minimalne ilości wody zasilając po drodze śródleśny zbiornik wodny „Kotliny” i stawy w Żyrzynie. Na wschodnim skraju kompleksu leśnego „Zagórki” rozdziela się na dwie odnogi, z których północna, płynąc krótkim odcinkiem wzdłuż północnego brzegu jeziora Piskory zasila - po odtworzeniu koryta - stawy Gózd, a południowa, po przepłynięciu jeziora Piskory, uchodzi w bliskiej odległości od zbiornika do Rabika.

Ciekami okresowym jest Rabik, upodobniony do rowu melioracyjnego, płynący Łąkami: Bałtowskimi, Sołdaje i Bonowskimi, uchodzący do Wieprza już na terenie gminy Puławy powyżej Niebrzegowa. Taki sam charakterze ma uchodzący do Wieprza koło wsi Pogonów potok. Jego środkowy odcinek stanowi wschodnią granicę gminy. Bezimiennym ciekami jest potok płynący spod Kol. Kośmin i uchodzący po 3 km do Wieprza.

Pozostałe ciekami stanowią głównie rowy melioracyjne w dolinie Wieprza i na różnych kompleksach łąk.

Antropogeniczne pochodzenie mają doły potorfowe (torfianki), ale wskutek wieloletniej samoistnej renaturalizacji w większości upodobniły się do naturalnych zbiorników.

Jednym z niewielu zbiorników wodnych jest pradawne zalewisko Piskory, powstałe wskutek tamowania wałem wydmywnym spływu wód w kierunku Wieprza od strony Żyrzyna, Żerdzi i Bałtowa. W połowie XIX w. w miejscu silnie zarośniętego zalewiska utworzono staw rybny o powierzchni ponad 100 ha, który funkcjonował do II wojny światowej. Osuszony niemal całkowicie zanikł, ale wskutek podjętej w 1993 r. renaturalizacji, zbiornik został odtworzony (obecnie powierzchnia lustra wody sięga 150 ha). Stałe mokradła (trwałe podmokłości) występują po północnej i wschodniej stronie jeziora Piskory (głównie w obszarze zdewastowanych stawów Gózdź) oraz w obrębie terasy zalewowej doliny Wieprza, gdzie są związane z zanikającymi starorzeczami.

Wycieki i wysięki rejestrowane są w źródłiskowej części zlewni Dużego Piotera. Na terenie gminy brak źródeł.

W granicach gminy istnieją też sztuczne zbiorniki wodne – stawy w Żyrzynie (5 stawów o łącznej powierzchni ok. 20 ha), kilka stawów w Kotlinach, w Osinach (2 stawy) i pojedyncze obiekty w Bałtowie, Parafiance, Jaworowie, Zagrodach czy Skrudkach.

Analizowane obszary znajdują się w Jednolitej Części Wód Powierzchniowych:

- PLRW20001924999 - Wieprz od Tyśmienicy do Ujścia;
- PLRW20001724989 - Dopływ z Woli Osińskiej

3.1.5. Warunki klimatyczne

Według W. i A. Zinkiewiczów gmina Żyrzyn leży w strefie klimatu umiarkowanego, o widocznych wpływach klimatu kontynentalnego i znajduje się na granicy dwóch dziedzin klimatycznych: lubartowsko - parczewskiej (wschodnia część gminy) i opolsko - puławskiej (zachodnia część).

Dla dziedziny lubartowsko - parczewskiej charakterystyczne są wysokie średnie roczne wartości wilgotności względnej powietrza (68 - 70 %), znaczne wartości parowania wody (860 - 900 mm), stosunkowo duże roczne anomalie temperatury powietrza (1,2 — 1,4 °C) i jedne z największych w województwie prędkości wiatrów (3,0 — 3,5 m/sek). Z kolei dziedzina opolsko - puławska odznacza się wysokimi średnimi rocznymi wartościami temperatury powietrza (ponad 7,8 °C), największą liczbą dni okresu optymalnych dla człowieka temperatur powietrza (ponad 42 dni), najmniejszą w województwie amplitudą roczną temperatury powietrza (poniżej 23,8 °C) i najdłuższym okresem lata (ok. 100 dni).

Gmina posiada bardzo korzystne w skali kraju warunki nasłonecznienia. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą od 7,6 °C na wschodzie do 8,0 °C na zachodzie. Okres wegetacyjny trwa od 216 dni na wschodzie do 220 na zachodzie, a okres gospodarczy analogicznie od 248 do 252 dni. Zachmurzenie jest największe w styczniu (78 - 80 %), zaś najmniejsze w lipcu (56 - 58 %). Opad roczny sięga 560 mm. Czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 65 dni w części zachodniej do 75 dni na wschodzie.

Klimat jest modyfikowany lokalnie przez rzeźbę, głębokość zalegania wód podziemnych oraz obecność wód powierzchniowych, szatę roślinną oraz antropogenną emisję gazów i pyłów do atmosfery.

W gminie można wyróżnić trzy obszary różniące się pod względem warunków klimatycznych:

- wysoczyzna o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych, charakteryzująca się dużym nasłonecznieniem i korzystnym przewietrzeniem,
- tereny zboczy dolin rzecznych oraz wyższe partie dolinek bocznych - o mniejszym nasłonecznieniu, zwiększonej wilgotności i dużym przewietrzeniu,
- doliny oraz dna dolin bocznych - o niekorzystnych warunkach klimatycznych.

Najkorzystniejszymi warunkami klimatycznymi dla zdrowia człowieka są tereny wysoczyzn.

Obszary wierzchowinowe, zbudowane z jednorodnych form geomorfologicznych, mają również jednolity topoklimat. Duże rejon o klimacie lokalnym kształtowanym przez suche podłoże stanowią i mogą stanowić podstawę lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Są to tereny o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych dla zdrowia człowieka.

W terenach zagłębień bezodpływowych, dolin rzecznych i terenach płytkiego zalegania wód wierzchowkowych następuje pogorszenie warunków biotopoklimatycznych. Do tych miejsc, jako naturalnych zagłębień terenowych, napływają w czasie bezwietrznych i bezchmurnych nocy masy chłodnego powietrza, powodując zjawisko inwersji termicznej. Średnie wartości temperatur w dolinach są niższe niż na wierzchowinach, a wilgotność względna większa. Są to tereny o niekorzystnych warunkach dla zabudowy ale bardzo ważnych dla rolnictwa na użytkach zielonych.

Specyficzny topoklimat wnętrza kompleksów leśnych nie ma znaczenia dla zamierzeń urbanizacyjnych, zaś należy tu podkreślić korzystne oddziaływanie lasów na tereny sąsiednie. Jest to oddziaływanie poprawiające komfort biotopoklimatyczny poprzez łagodzący wpływ na temperatury ekstremalne, wilgotność powietrza, przewietrzanie, zawartość tlenu i olejków eterycznych.

Źródłem zagrożeń powietrza na terenie gminy są paleniska domowe i komunikacja samochodowa. Wpływ na klimat lokalny ma również oddziaływanie antropogenne, a właściwie jego przekształcenia w zakresie stanu jakościowego powietrza związane ze spalaniem węgla w gospodarstwach, dynamicznie rozwijającą się komunikacją i zanieczyszczeniami przemysłowymi.

3.1.6. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Pod względem siedliskowym i florystycznym najbardziej urozmaicone są północna i zachodnia część gminy, natomiast uboższa pod tym względem jest jej część środkowa i południowa.

W granicach opracowania identyfikuje się występowanie zbiorowisk wodnych, szuwarowych, łąk i pastwisk, leśnych i zarostowych, segetalnych i ruderalnych.

Zbiorowiska wodne są związane z Wieprzem i jego starorzeczami, jeziorem Piskory i stawami, oczkami wodnymi oraz rowami melioracyjnymi i małymi ciekami. Najczęściej spotykanym zespołem roślinności wodnej pływającej jest Lemno - Spirodeletum z rzęsą drobną i spirodelą wielokorzeniową. Spośród zbiorowisk roślinności częściowo zanurzonych w wodzie na szczególną uwagę zasługuje dość częsty w gminie, a rzadki na Lubelszczyźnie, zespół Nupharo - Nymphaeetum z grążelem żółtym i grzebieniem białym. Spotykany jest w starorzeczach i oczkach wodnych w dolinie Wieprza oraz w rowach melioracyjnych w północnej części gminy. Największa różnorodność panuje wśród zespołów roślin zanurzonych w wodzie (głównie w jeziorze Piskory czy rowach melioracyjnych).

W granicach gminy często spotyka się zbiorowiska szuwarowe. Panują w starorzeczach, stawach i w jeziorze Piskory, ale często również występują na brzegach Wieprza, wzdłuż rowów melioracyjnych i w oczkach wodnych. Do najpospolitszych zespołów należą: Typhetum angustifoliae z oczeretem jeziornym, Phragmitetum communis z trzciną pospolitą, Typhetum latifoliae z pałąką szerokolistną, Glycerietum mcccimae z manną mielec, Sagittario - Sparganietum ze strzałką wodną lub jeżogłówką gałęziastą, Eleocharitetum palustris z ponikłem błotnym i Phalaridetum arundinaceae z mozgą trzcinowatą. Za osobliwości należy uznać zespół prząstki pospolitej (Hippuridetum vulgaris) i tataraku zwyczajnego (Acoretum calami) w sadzawkach na terenie dawnego majątku w Kośminie. Spośród zespołów wielkich turzyc przeważają zespoły: Caricetum elatae z turzycą sztywną, Caricetum acutiformis z turzycą błotną, Caricetum rescariae z turzycą pęcherzykowatą i Caricetum gracilis z turzycą zaostrzoną. Wokół jeziora Piskory najczęściej występuje zespół Sparganio - Glycerietum - fluitantis z manną jadalną.

Zbiorowiska torfowisk niskich z klasy Scheuchzerio - Caricetea fuscae zgrupowane są głównie na zakwaszonych bagienkach w okolicach jeziora Piskory i na północ od Żerdzi. O znacznym rozprzestrzenieniu zbiorowisk łąk i pastwisk decydują liczne w gminie siedliska hydrogeniczne. Jednak niewiele z nich zachowało naturalny charakter. Zajmują one jedynie najbardziej wilgotne miejsca w dolinie Wieprza i wzdłuż rowów melioracyjnych. Należą do nich między innymi: Cirsietum rivularis z ostrożeniem łąkowym, Scirpetum silvatici z sitowiem leśnym, Filipendulo - Geranietum z wiązówką błotną i Epilobio - Juncetum effiisi z sitem rozpięzłym.

Zbiorowiska łąkowe utraciły walory naturalne w wyniku melioracji i masowe podsiewanie mieszanek traw. Do najczęściej spotykanych łąk dwukośnych należą: Alopecuretum pratensis z wyczyńcem łąkowym, Arrhenatheretum medioeuropaeum z rajgrasem i Poo - Festucetum rubrae z wiechliną łąkową i kostrzewą czerwoną. Na terenach pastwiskowych dominuje natomiast zespół Lolio Cynosuretum z życią trwałą i grzebienią pospolitą. Dla siedlisk suchych dość charakterystyczne są murawy piaszkowe, które reprezentują zespół szczotliczy siwej i bliźniczki psiej trawki.

Różnorodność fitosocjologiczna zespołów leśnych jest w dużym stopniu zgodne z podziałem przyrodniczo - leśnym regionu. Zbiorowiska leśne to w większości sztuczne, różnowiekowe drzewostany sosnowe. Stanowią one około 90% o drzewostanów w gminie. Na siedliskach boru mieszanego świeżego i boru świeżego, dominujących w zachodniej i środkowej części gminy, występują zbiorowiska przypominające zespół kontynentalnego boru mieszanego (Quercu roboris - Pinetum). W drzewostanie gatunkiem panującym jest sosna, a w domieszce występuje kilka gatunków drzew liściastych z grabem, dębem szypułkowym i brzozą brodawkową na czele. Na siedliskach suchych boru świeżego wykształciły się fragmenty śródładowego boru suchego (Cladonio - Pinetum) z przewagą wrzosu lub borówki brusznicy (rejon jez. Piskory i Żerdzi). Na wilgotniejszych siedliskach występuje zespół Festuco Ovinae - Pinetum z kostrzewą owczą (leśn. Piskory i Wola Osińska), subkontynentalny bór świeży Peucedano - Pinetum (okolice Żerdzi i Woli Osińskiej, ur. Zagórki) i suboceaniczny bór świeży Leucobryo - Pinetum (okolice Jaworowa, Bałtowa, Cezaryna i Woli Osińskiej).

Siedliska lasu wilgotnego i boru mieszanego wilgotnego zajmują fragmenty zespołu Quercu -

Pinetum, w którym jako domieszka w drzewostanie sosnowym, występuje świerk. Obniżenia terenu w pobliżu kwaśnych łąk śródleśnych zajmuje śródłąkowy bór wilgotny Molinio - Pinetum z trzęślicą modrą (Borysów), a miejsca okresowo zalewane wodą - kontynentalny bór bagienny Yaccinio uliginosi - Pinetum z bagnem zwyczajnym. Na siedliskach lasu świeżego wykształcił się grąd subkontynentalny reprezentowany przez zespół Tilio - Carpinetum (leśn. Kotliny i Wola Osińska). Po wschodniej i północno - wschodniej stronie jeziora Piskory występują - płyty olsu porzeczkowego (Ribo nigri - Alnetum) oraz łągów: wiązowo - jesionowego (Ficario - Ulmetum campestris) jesionowo - olszowego (Circae - Alnetum) i gwiazdnicowego (Stellario - Alnetum).

W dolinie rzeki granicznej zachowały się resztki łągu wierzbowo - topolowego (Salici - Populetum). Liczniejsze są natomiast wikliny nadrzeczne (Salicetum triandro - viminalis), głównie w rejonie Strzyżowie. Wzdłuż rowów melioracyjnych i w obniżeniach terenu (Strzyżowice, Jaworów) występują łązowiska z wierzbą szarą lub kruszyną. Tarnina z kolei występuje w zbiorowiskach zaroślowych, głównie na obrzeżach lasów, występują zespoły z tarniną, leszczyną.

Gatunki ruderalne występuje na zrębach leśnych, wzdłuż tras komunikacyjnych (głównie ruchliwych dróg), w otoczeniu zabudowy, w rejonach wysypisk śmieci i gruzowisk, a także w uczęszczanych przez człowieka strefach przywodnych i przyleśnych oraz w obrębie zdegradowanych użytków zielonych. Największą powierzchnię w gminie zajmują zbiorowiska segetalne (chwastów gleb uprawnych). Ich zespoły różnicują się w zależności od uprawy oraz typu gleby, ale dominują te, związane z uprawami ziemniaków i zbóż.

Przestrzenne rozmieszczenie fauny oraz koncentracja wydzielonych typów jest uzależniona od rozmieszczenia jej podstawowych siedlisk. Na terenie gminy występują siedliska dla fauny leśnej, fauny łąkowo - zaroślowej oraz fauny kserotermofilnej i stepowej, reprezentowane przez wiele ciekawych gatunków ssaków, ptaków i owadów. Głównym zagrożeniem dla fauny są zmiany stosunków wodnych oraz stosowanie w rolnictwie chemicznych środków ochrony roślin. Znacznym problemem staje się kłusownictwo, występujące dość często na obszarach leśnych.

Najbardziej zróżnicowany zespół gatunków zwierząt utrzymuje się w mało przekształconej dolinie Wieprza:

- gatunki ptaków związanych z rzeką (krzyżówka, rybitwa zwyczajna, mewa śmieszka, remiz, zimorodek, brzegówka);
- gatunki ptaków związanych z terenami leśnymi i zadrzewieniami (dudek, dzwonec, grzywacz, kos, kukułka, pokrzewki: czarnołbista, ogrodowa i cierniówka, pierwiosnek, sikora bogatka, sroka, szczygieł, szpak, sierpówka, trznadel, wilga, zięba, zaganiacz);
- gatunki ptaków związanych z polami, łąkami i osiedlami ludzi (bocian biały, dymówka, kopciuszek, pliszki: siwa i żółta, muchołówka, mazurek, skowronek polny, wróbel domowy);
- trzmiele motyle, wśród których wyróżniają się 2 gatunki chronione: paż królowej i mieniak tęczowiec.

Najbardziej przekształcone przez człowieka doliny (łąki Skrudek i Strzyżowie) odznaczają się wyraźnie mniejszym zróżnicowaniem gatunków. Mimo to obserwuje się sporo gatunków ptaków, a w zespole bezkręgowców liczne są gatunki związane z uprawami rolnymi (m. in. bielinek kapustnik, zorzynek rzeżuchowiec, trzmiel ziemny). W granicach gminy, poza doliną Wieprza, wyróżnia się zespół stawów w Żyrzynie, gdzie obserwuje się gatunki ptaków związanych z wodą, m. in. łyski, krzyżówki, czaple siwe i perkozy rdzawoszyje. W wyniku szkodliwego oddziaływania ZA „Puławy” na otoczenie zmalała rola Lasów Żyrzyńskich i Łąk Bałtowskich w utrzymaniu różnorodności świata zwierzęcego. Nieco bogatsze są środowiska leśne w lesie Lipniak, gdzie stwierdzono występowanie m. in.: ptaki (dzięcioła czarnego, kosa, piecuszka, pierwiosnka, rudzika, sikory bogatka, trznadla i zięby) oraz bezkręgowce, w tym 4 gatunków trzmieli i 5 gatunków motyli. W lasach w rejonie Kotlin spotyka się m. in. pokrzewkę czarnołbista, dzięcioła dużego i kowalika. Najbardziej ubogie w faunę są tereny rolne. Spośród nich zwraca uwagę jedynie rejon wsi Zagrody - Kotliny, gdzie obok gatunków leśnych występują również gatunki łąkowe związane z doliną Dużego Piotera.

Duże znaczenie dla fauny ma zrenaturalizowane jezioro Piskory, gdzie odrodziły się zbiorowiska szuwarowe, typowe dla płytkich zbiorników eutroficznych. Pojawiły się również zbiorowiska roślinności wodnej z gatunkami rzadkimi. Odbudowała się również różnorodność faunistyczna. Na jeziorze pojawiły się: bąk, błotniak stawowy, łyska, kokoszka wodna, perkoz zausznik, perkoz

rdzawoszyi, czapla siwa, trzciniak, a w otaczającym jezioro lesie, zadrzewieniach i na łąkach: m. in. bekas, brodzie: krwawodzioby i leśny, bocian czarny, czapla, żuraw, motyle (z pazim królowej) i różne gatunki trzmiele.

Różnorodność biologiczna

Gmina jest bogata pod względem walorów przyrodniczych środowiska (zwłaszcza jej północna i zachodnia część). W skali gminy największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w dolinie Wieprza oraz na terenach leśnych. Znajdują się tam miejsca rozrodu i regularnego przebywania fauny, ostoje florystyczne, obszary zasilania biologicznego terenów sąsiednich, obszary źródłiskowe oraz strefy przemieszczania się flory i fauny.

Pomimo, że na terenie gminy jest niewiele naturalnych zespołów roślinnych, to znacząca jej część (północna i zachodnia) jest wysoko oceniana pod względem florystycznym i geobotanicznym, głównie ze względu na różnorodność środowisk życia roślin i bogactwo gatunkowe fitocenozy. Na niewielkich obszarach sąsiadują ze sobą zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej, łąkowej, bagiennej, pastwiskowej, leśnej, zaroślowej i segetalnej, a nierzadko i ruderalnej, jeżeli obszar jest zasiedlony przez człowieka, bądź intensywnie przez niego przetworzony.

Najmniej zróżnicowane są agrocenozy wierzchwinowe. Duże znaczenie dla walorów przyrodniczych, posiadają enklawy naturalnych i półnaturalnych siedlisk wśród agrocenozy i w obszarach zabudowanych (miedze, kępy zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych oraz większe skupiska zadrzewień przydrożnych, przykościelnych, cmentarnych i inne), które wzbogacają ubogie przyrodniczo agroekosystemy. W/w mikroekosystemy półnaturalne lub antropogeniczne mają istotne znaczenie dla zachowania bioróżnorodności na terenie gminy.

3.1.7. Zabytki i dobra materialne

Do najcenniejszych elementów środowiska kulturowego rejonu zaliczyć można: zespół Kościoła Parafialnego w Żyrzynie, zespół dworsko-parkowy w Żyrzynie, Kaplica Grobowa Wessłów w Żyrzynie, zespół dworsko-parkowy w Kośminie, podworskie budynki gospodarcze oraz drzewostan w Osinach, a także kapliczki i miejsca pamięci narodowej.

W granicach objętych Planem i w obszarach znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie tego terenu nie występują żadne tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Na obszarze objętym planem nie występują krajobrazy kulturowe oraz tereny i obiekty kwalifikujące się do ochrony jako dobra kultury współczesnej ani tereny objęte ochroną archeologiczną.

3.1.8. Obiekty i obszary chronione w gminie Żyrzyn i Przyrodniczy System Gminy

Z istniejących, prawnych form ochrony przyrody na obszarze gminy Żyrzyn znajdują się:

- Rezerwat przyrody „Piskory” - obejmujący jezioro na terenie OCK „Pradolina Wieprza”. Powołany drogą Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. (Dz. U. Nr 166, poz. 1230). Rezerwat przyrody ma charakter biocenotyczny. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zespołu ekosystemów wodnych, bagiennych i leśnych o dużej różnorodności biologicznej. Rezerwat przyrody ma charakter biocenotyczny. W skład rezerwatu wchodzi obszar oznaczony, jako oddziały lasu nr 54b-i, 55a,c,d, 56b,c,d, 57g,h,i, 58d,f,g, 66c,d,h,k,h,o, 67a,b, 76a,b,c, o łącznej powierzchni 203 ha. Jest to w szczególności bardzo cenna ostoja ptactwa wodno-błotnego na Lubelszczyźnie. Można tam spotkać między innymi – bąka, bielika, zielonkę, puchacza, orlika krzykliwego, żurawia, gęś gęgawę czy rybitwę białoskrzydłą, a w pobliskich olsach – puchacza. Do tego szacuje się, że występuje tam jedna z największych krajowych populacji perkoza zausznika. Na terenie rezerwatu występują rzadsze rośliny takie jak bagno zwyczajne, konwalia majowa, pajęcznica gałęzista, płwacz zwyczajny i jaskier wielki. Wśród roślinności wodnej uformował się zespół rdestu ziemnowodnego i rogatka sztywnego. Rezerwat nie posiada planu ochrony, obowiązują w nim jednak zadania ochronne, na mocy których obszar rezerwatu podlega ochronie czynnej.
- Obszar Natura 2000 - PLH 060051 Dolny Wieprz obejmuje naturalną, rozległą, płaską dolinę

rzeczną Wieprza z bogatym mikroreliefem (piaszczyste wzniesienie i muliste obniżenia). Koryto rzeki zachowało naturalny, silnie meandrujący charakter. Towarzyszą mu liczne starorzecza i zastoiska. Do doliny głównej uchodzi kilka małych dolin rzecznych. W dolinie Wieprza położonych jest kilka kompleksów stawów. W dnie doliny dominują rozległe, ekstensywnie użytkowane łąki o zmiennym uwilgotnieniu. Lokalnie występują płaty łągów i zakrzaczeń wierzbowych oraz płaty muraw napiaskowych. W południowo-zachodniej części ostoi znajduje się kompleks leśny (bory świeże, olsy) z zespołem wydm i położonym między nimi, wybitnie cennym przyrodniczo, zbiornikiem wodnym - Jezioro Piskory, do którego reintrodukowano marsylię czterolistną. Naturalna dolina Wieprza, z licznymi meandrami i starorzeczami; najlepszy przykład półnaturalnego krajobrazu dużej doliny rzecznej w tej części Polski. Dolina pełniąc funkcję korytarza ekologicznego o randze krajowej. W ostoi znajduje się jedyne istniejące w Polsce, stanowisko zastępcze marsylii czterolistnej. Roślina została tu wprowadzona w latach 1995-2000. Jest ważną ostoją siedlisk podmokłych i okresowo zalewanych łąk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG to: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek 6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). Stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk przyrodniczych z tego załącznika, zajmujących łącznie 37% obszaru. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG to: 1145 *Misgurnus fossilis* (piskorz) 1188 *Bombina orientalis* (kumak nizinny) 1337 Bóbr europejski (*Castor fiber*) 1355 Wydra (*Lutra lutra*) 1428 *Marsilea quadrifolia* (marsylia czterolistna). Obszar ochrony siedlisk „Dolny Wieprz” ma całkowitą powierzchnię 8 182,30 ha. Ponadto występuje tu 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to też ważna ostoja ptaków wodno - błotnych. Rozległy, otwarty teren ma bardzo duże walory krajobrazowe. Najważniejsze zagrożenia dla przyrody obszaru to budowle hydroenergetyczne na rzece Wieprzy (poza obszarem gminy), hodowla ryb łososiowatych.

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” zajmuje w gminie 61,7 km, co stanowi 47,9 % jej powierzchni. Ma znaczenie jako korytarz ekologiczny. Leży w północnej części województwa lubelskiego, obejmując dolinę rzeki Wieprz o silnie zmeandrowanym korycie. Warunki takie sprzyjają występowaniu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. - żółwia błotnego oraz licznych gat. ptaków: derkacza, brodziec piskliwego, krwawodzioba. OCK został utworzony w celu zabezpieczenia walorów przyrodniczych doliny dolnego Wieprza i kompleksu lasów żyrzyńskich, a poza terenem gminy Żyrzyn, również walorów turystycznych okolic jezior Firlej i Kunów. Na terenie obowiązuje Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu.
- OCK „Kozi Bor” zajmuje w gminie 22,2 km², co stanowi 17,2 % jej powierzchni. Obejmuje fragment Wysoczyzny Lubartowskiej, sąsiadując z Kozłowieckim Parkiem Krajobrazowym. Jego powierzchnia wynosi 12 681 ha. Krajobraz ma charakter równinny. W jego skład wchodzi północne rejony gminy o powierzchni 1064 ha (powierzchnia ogólna - 12.681 ha) - tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Na terenie OCK przeważa krajobraz równinny. Ponad 40% powierzchni stanowią lasy, głównie bory mieszane i świeże z występującym w drzewostanie dębem bezszypułkowym, ale także bory bagienne, świetliste dąbrowy, zbiorowiska gradowe, olsy i łąki. Obok kompleksów leśnych i zarostowych występują duże powierzchnie łąk, lokalnie niewielkie fragmenty torfowisk. W świecie zwierząt na szczególną uwagę zasługuje występowanie kilku rzadkich gatunków nietoperzy. Na jego terenie obowiązują przepisy określone w Uchwale Nr XII/184/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 listopada 2015r.
- użytki ekologiczne - Droga Rozporządzenia Nr 155 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne oraz Rozporządzenia Wojewody z

20 lutego 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne status użytku ekologicznego na terenie gminy został nadany 10 obiektom przyrodniczym:

- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 15,45 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 46I leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079;
- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 5,66 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 65 g, leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 455/1;
- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 1,75 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 45L, leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 470/1;
- zbiornik wodny okresowo wysychający o powierzchni 3,5 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Kotliny, oddz. 106K, 106 groble, 111a, 111 groble, leśnictwo Wola Osińska. Nr działek ewidencyjnych: 951, 954;
- zbiornik wodny okresowo wysychający o powierzchni 2,28 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Kotliny, oddz. 110b, 110grobla i 106 grobla, leśnictwo Wola Osińska. Nr działek ewidencyjnych: 953, 951;
- zbiornik wodny okresowo wysychający o powierzchni 4,11 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Kotliny, oddz. 106c i 106, groble leśnictwo Wola Osińska. Nr działek ewidencyjnych: 951;
- wydma o powierzchni 1,0 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 52C, leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 424;
- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 0,57 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 45M, leśnictwo Zagórki, Nr działek ewidencyjnych: 470/1;
- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 0,27 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 45K, leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 470/1;
- obszar torfowisk i łąk o powierzchni 1,5 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Cezaryn, oddz. 45C, leśnictwo Zagórki. Nr działek ewidencyjnych: 468/1.

Najbliżej leżącymi obszarami Natura 2000 są: PLH060015 Płaskowyż Nałęczowski, zlokalizowany ok. 15 km, na południowy-wschód od miejscowości gminnej, PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce – 12 km na wschód od Żyrzyna, PLH060051 Dolny Wieprz, zlokalizowany ok. 15 km na północ od miejscowości Żyrzyn, PLH060055 Puławy, leżący ok. 8 km na północny-wschód od Żyrzyna, PLH060054 Opole Lubelskie, leżący ok. 27km na południe od Żyrzyna, PLB 140004 Dolina Środkowej Wisły oddalony o ok. 9 km od najbliższych zmian i PLB 140006 Małopolski Przełom Wisły zlokalizowany ok. 13 km od projektowanych tu zmian.

Tereny oznaczone symbolami 1RZM i 1KR, położone są w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza.

Na Przyrodniczy System Gminy (PSG) składają się:

- obszar węzłowy – największe kompleksy leśne (w tym ten stykający się w części północnej i przechodzący w najcenniejsze fragmenty doliny Wieprza, w dużej mierze objęte ochroną prawną w postaci ostoi Natura 2000 i OCK). W związku z jego wielkością (kontynuacja poza granicą gminy) i różnorodnością siedlisk (wodnych, łąkowych i leśnych), wiekiem drzewostanu spełnia on istotną rolę w funkcjonowaniu przyrody.
- węzły ekologiczne – mniejsze kompleksy leśne w różnych częściach gminy. Zbiorniki wodne naturalne i sztuczne (stawy np. na Dużym Piotrze w Żyrzynie-Majątku, czy w Osinach - Majątku) stanowiące zarówno odrębne enklawy, jak i te usytuowane w obrębie obszaru węzłowego czy korytarza ekologicznego, które nie są tu wyodrębnione jako węzły ekologiczne.
- korytarz ekologiczny doliny rzeki Wieprz (rangi ponadregionalnej) to szeroki na niemalże pół gminy korytarz ekologiczny rzeki Wieprz, wraz z występującymi w obrębie doliny łąkami, rowami, mniejszymi ciekami oraz kompleksami stawów i oczek wodnych oraz płatów zbiorowisk szuwarowych i leśnych. Styka się z największym leśnym obszarem węzłowym i jednocześnie objęty jest ustawowymi formami ochrony przyrody (OCK, Natura 2000).
- sięgacze ekologiczne - funkcjonalnie spełniają rolę zbliżoną do korytarza ekologicznego, lecz

w mniejszym zakresie komunikacji. To wszystkie, większe pasmowe struktury rzeczno-dolinne i łąkowo-leśne służące komunikowaniu się obszarów węzłowych i węzłów ekologicznych. Są to przeważnie tereny antropogenne, przebiegają przez tereny uprawiane rolniczo. Wyodrębnione są w oparciu o rowy melioracyjne, suche doliny, mniejsze rzeki (Rabik, Duży Pióter) i niewielkie, bezimienne ciekł, rowy melioracyjne i pasmowe zbiorowiska leśno-łąkowe. Łączą ze sobą tereny o większym potencjale ekologicznym. Konieczne jest wzmocnienie sięgaczy ekologicznych poprzez wprowadzenie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Obszary pozostałe.

Tereny położone poza PSG w większości są to obszary wierzchowinowe ponad dnami dolin i zagłębień bezodpływowych. To tereny użytkowane rolniczo oraz decydujące o funkcji osadniczej w gminie. Są to obszary o wyraźnie obniżonych walorach ekologicznych, które gdzieśgdzie naturalnie wzrastają poprzez obszary śródpolnych zagłębień łąk, niewielkich kompleksów leśnych, grup drzew, remiz śródpolnych lub mikroretencji.

3.2 Uwarunkowania przyrodnicze i przestrzenne analizowanego terenu

Analizowane tereny znajdują się w obrębach: Cezaryn/Parafianka, Żerdź, Wola Osińska. Plan obejmuje łącznie obszary o powierzchni 3,39 ha.

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące: teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych. Plan dopuszcza również realizację drogi wewnętrznej.

Teren 1 IW jest zainwestowany. Pozostałe tereny są niezagospodarowane.

Na obszarach objętych planem obowiązuje miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn przyjęty uchwałą Nr XIII/69/2003 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 29 grudnia 2003 r. Teren 1 IW w obowiązującym planie również przeznaczone jest pod ujęcie wody. Pozostałe tereny są niezainwestowane. Tereny objęte Planem zlokalizowane są w terenach z korzystnym układem komunikacyjnym i infrastrukturalnym dla funkcjonowania planowanych zamierzeń inwestycyjnych. Są to obszary, które nie powodują tworzenia dominant krajobrazowych.

Gmina leży w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 406 Niecka Lubelska (Lublin).

Analizowane tereny znajdują się w Jednolitej części wód podziemnych Nr 75 – PLGW 200075 oraz w granicach Jednolitej Części Wód Powierzchniowych: PLRW20001924999 - Wieprz od Tyśmienicy do Ujścia oraz PLRW20001724989 - Dopływ z Woli Osińskiej.

W obrębie obszaru objętego planem nie ma ustanowionych stref ochronnych ujęć wody ani obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Tereny oznaczone symbolami 1RZM i 1KR, położone są w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza.

W granicach objętych Planem i w obszarach znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie tego terenu nie występują żadne tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tereny krajobrazów kulturowych wymagających ochrony przed przekształceniem, tereny i obiekty objęte ochroną, jako dobra kultury współczesnej ani tereny objęte ochroną archeologiczną.

3.3. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Teren w Woli Osińskiej obecnie objęty są planem zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym może następować dalsze przekształcanie na tereny zainwestowane.

Pozostałe tereny pozostawione będą w rolniczym użytkowaniu - uruchomiony zostanie proces sukcesji roślinności.

W sytuacji braku realizacji zapisów Planu („wariant zerowy”) przypuszczać należy, że na terenie gminy w wyniku oddziaływania istniejących obecnie funkcji następować będzie dalsza, powolna antropopresja i przekształcenia środowiska naturalnego.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć, które na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczane są do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (za wyjątkiem inwestycji celu publicznego obejmujących inwestycje łączności publicznej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej).

Poza tym Plan w ramach ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zakazuje lokalizacji inwestycji znacząco oddziałujących na wody podziemne i powierzchniowe ze względu na wytwarzane ścieki i odpady oraz emitowane pyły i gazy, w rozumieniu przepisów odrębnych, a także obowiązku utrzymania dobrego stanu jednolitych części wód podziemnych oraz osiągnięcia dobrego stanu jednolitej części wód powierzchniowych.

Ocena analityczna projektu planistycznego w kontekście istniejącego użytkowania poszczególnych terenów i ich sąsiedztwa wykazały, że nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań (rozumianych, jako zasadnicza zmiana czy przekroczenie określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru) wynikających z realizacji zapisów Planu, co zostało szerzej omówione w rozdziale dotyczącym oddziaływania projektowanego dokumentu.

Na obszarze objętym opracowaniem i terenach sąsiednich, przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, generalnie istotnych barier dla migracji gatunków kluczowych i chronionych, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Plan zakazuje lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Szczegółowy opis i wpływ projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 8. Przewidywane oddziaływania.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Stan środowiska na przedmiotowym obszarze należy uznać za dobry. Na terenie Gminy nie funkcjonują zakłady przemysłu ciężkiego.

Najistotniejsze obecne zagrożenia ochrony środowiska w gminie związane są z naturalnymi procesami degradacji środowiska jak i też działalnością człowieka.

Do istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należą:

- zanieczyszczanie gleb związkami chemicznymi (alkalizacja, koncentracja metali ciężkich czy przesuszenie), w tym metalami ciężkimi w terenach zabudowanych, wzdłuż dróg;
- płytko zalegające wody gruntowe, narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne, niejednokrotnie zaniedbane systemy melioracyjne oraz ograniczone środki samorządów na realizację zadań infrastrukturalnych;
- wzrost natężenia ruchu na drogach publicznych;
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, wykorzystywanie zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków oraz zaniedbania w zakresie gospodarki odpadami.

Zagrożenia mogące wystąpić w obszarach chronionych występujących na terenie gminy:

- Rezerwat przyrody „Piskory” - zagrożeniem jest zmiana sposobu użytkowania, zmiana stosunków wodnych, penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe.
- Obszar Natura 2000 - PLH 060051 Dolny Wieprz - zagrożeniem dla siedlisk nieleśnych jest zaprzestanie wypasu i koszenia łąk i torfowisk mechowiskowych. Siedliska leśne są

ograniczane przez wycinkę lasu na stromych zboczach i krawędziach dolin i w stromych wąwozach i jarach i niszach źródłiskowych. Problemem jest zanieczyszczenie wód.

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” - zagrożeniem jest zarówno intensyfikacja (nawożenie i stosowanie pestycydów) i zmniejszenie intensywności użytkowania rolniczego obszaru lub zarzucanie gospodarki łąkarskiej i pastwiskowej (sukcesja roślinności zaroślowej), wypalanie roślinności, zmiana stosunków wodnych w wyniku melioracji, wyrąb starodrzewu i drzew dziuplastych, duża presja rekreacyjna, objawiająca się dużą penetracją turystyczną i dużą presją budowlaną (budownictwo jednorodzinne i letniskowe) zatem zagrożeniem jest zarówno hałas jak i penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe.
- OCK „Kozł Bor” - zagrożeniem jest zmiana sposobu użytkowania, wypalanie roślinności, zmiana stosunków wodnych w wyniku melioracji, wyrąb starodrzewu i drzew dziuplastych, duża presja rekreacyjna.
- użytki ekologiczne - zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych oraz sposobu użytkowania, sukcesja w kierunku leśnym, penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin).

Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana w projekcie Planu uwzględniono wymagania aktualnie obowiązujących ustaw, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych aktów prawnych i przepisów związanych z procesami inwestycyjnymi. Do takich przepisów należy wymóg przeprowadzenia procedury z zakresu oceny oddziaływania na środowisko, jako gwarancji zachowania standardów jakości środowiska. Przeprowadzenie procedur środowiskowych – oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – zapewni realizację działań stanowiących przeciwdziałanie ubytkom czy pogorszeniu stanu przyrody w szczególności cennych siedlisk, gatunków chronionych lub uzyskanie i wykonanie działań rekompensujących straty.

Akty prawa krajowego uwzględniają wytyczne, cele i zasady określone w aktach międzynarodowych w tym prawie Wspólnoty Europejskiej. W szczególności dotyczy to objęcia ochroną prawną siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w ramach sieci obszarów NATURA 2000. Istotną zasadą realizowaną na mocy prawa krajowego zgodnie z wytycznymi UE jest wprowadzanie takich procedur i rozwiązań prawnych, aby z jednej strony zachować przyrodę w stanie nienaruszonym, a z drugiej umożliwić rozwój przy poszanowaniu interesu i opinii społeczności lokalnych.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych, będących obecnie w bardzo dobrym stanie lub potencjale ekologicznym, będzie utrzymanie tego stanu lub potencjału. Dla naturalnej części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego. Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Cele środowiskowe określone są jako wartości wskaźników dla elementów ogólnych, organicznych oraz nieorganicznych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły”. W Ramowej Dyrektywie Wodnej, do której odnosi się „Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” przewiduje się dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasileniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Ustalenia planistyczne muszą być zgodne z założeniami innych programów i strategii odnoszących się do kwestii rozwoju oraz wymogów ochrony środowiska narzuconych w tych dokumentach (tworzone plany gospodarowania na obszarze dorzecza, plany zarządzania ryzykiem

powodziowym, czy pośrednio plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza). Ustalenia planistyczne sprzyjają więc spełnieniu celów środowiskowych dla JCWPd i JCWP, wynikające z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Prawa Wodnego (III dział ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne). Reasumując, nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami wyższego rzędu a ocenianym tu projektem Planu. Ustalenia planistyczne ograniczają działania polegające na nielegalnych zrzutach czy ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń, odnosząc się do standardów jakości środowiska i konieczności korzystania z odpowiedniej infrastruktury. Tym samym ustalenia projektu spełniają cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” i można je uznać za korzystne. Ewentualne nowe inwestycje realizowane na podstawie projektu planu wymagają infrastruktury wodnokanalizacyjnej, przez co niebezpieczeństwo zagrożenia dla jednolitych części wód praktycznie nie istnieje (z wyłączeniem awarii technicznych).

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno - gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

W 2019 roku Rada Ministrów przyjęła „Politykę ekologiczną państwa 2030” – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – PEP2030, którego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Celem głównym PEP2030 jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorstw, a celami szczegółowymi: I – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; II – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; III – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

W dniu 15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”, w której jedynym z celów jest poprawa stanu środowiska. Ważnymi dokumentami w kontekście ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów są również: „Zaktualizowana Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, przyjęta uchwałą Rady Ministrów w 2011 r.; „Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020” przyjęty w 2015 r.; „Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.”, przyjęta w 2009 r. Istotnym dokumentem jest także odnowiona „Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju”, mająca na celu zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego, przyjęta przez Radę Europejską 26 czerwca 2006 roku.

Ważnymi w kontekście ochrony przyrody dokumentami o randze międzynarodowej, w które Plan poprzez ochronę w postaci zieleni towarzyszącej i izolacyjnej są również „Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk”, tzw. Konwencja Berneńska - Berno 1979 r. i „Konwencja o różnorodności biologicznej” - Rio de Janeiro z 1992 r. Istotnym dokumentem jest „Strategia Różnorodności Biologicznej w UE do roku 2030”, która zapowiada odbudowę różnorodności biologicznej Europy z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety. W 2019 roku uchwalono „Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (PEP2030). PEP2030 jest dokumentem strategicznym, którego rolą jest jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców i stanowi dokument kierunkowy dla Programów Ochrony Środowiska na szczeblach: wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest „Program ochrony środowiska dla Województwa Lubelskiego” oraz „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego”.

Na szczeblu najniższym są dokumenty, polityki i programy gminne (Strategia Rozwoju, Program ochrony środowiska, Plan gospodarki odpadami, itp.), których cele Plan spełnia w sposób bezpośredni lub pośredni. Niezależnie od planów, programów i strategii krajowych dokumentami obowiązującymi dla całego terytorium kraju są ustawy i rozporządzenia.

7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizacja zapisów Planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko z uwagi na:

- położenie analizowanego terenu nie w bezpośrednim sąsiedztwie granic państwa (odległość od wschodniej granicy kraju wynosi ponad 100 km);
- niewielką łączną powierzchnię terenów objętych Planem;
- brak lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko na dużą skalę;

W związku z powyższym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko.

8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska.

Rodzaje przeznaczenia terenów objętych Planem to:

- 1) RZM - teren zabudowy zagrodowej;
- 2) IW – teren wodociągów;
- 3) RZP – teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich;
- 4) KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

8.1. Oddziaływanie na ludzi

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich, teren komunikacji drogowej wewnętrznej. Są to tereny, które nie powodują tworzenia dominant, zatem nie będą powodowały obniżenia walorów krajobrazowych w stosunku do zapisów obowiązującego planu.

Na obszarach objętych planem obowiązuje miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn przyjęty uchwałą Nr XIII/69/2003 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 29 grudnia 2003 r. Teren 1 IW w obowiązującym planie również przeznaczone jest pod ujęcie wody. Pozostałe tereny są niezainwestowane. Tereny objęte Planem zlokalizowane są w terenach z korzystnym układem komunikacyjnym i infrastrukturalnym dla funkcjonowania planowanych zamierzeń inwestycyjnych. Są to obszary, które nie powodują tworzenia dominant krajobrazowych.

W przypadku budowy nowych obiektów kubaturowych lub rozbudowy istniejących, uciążliwości powstaną głównie na etapie realizacji inwestycji, natomiast po jej zakończeniu i w czasie eksploatacji będą miały charakter chwilowy. Z fazą realizacji (zabudowa i zagospodarowanie nowych terenów czy stworzeniem niezbędnej do ich funkcjonowania infrastruktury) powstaną uciążliwości hałasowe oraz może wystąpić emisja wtórna pyłu ziemnego przy robotach ziemnych oraz emisja związana ze stosowaniem materiałów budowlanych tj. piasku, cementu, wapna. Ruch pojazdów mechanicznych realizujących dostawy materiałów budowlanych oraz później wyposażenia oraz maszyn i narzędzi budowlanych, spowoduje emisję spalin (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, węglowodory, sadza) oraz hałas. Hałas powodowany pracą sprzętu budowlanego jest hałasem o natężeniu zmiennym w czasie w sposób nieregularny, zależny od chwilowych uwarunkowań, głównie od charakteru wykonywanych w danym momencie robót budowlanych. Oddziaływania związane z etapem budowy będą miały charakter bezpośredni, ale jedynie chwilowy lub krótkoterminowy i lokalny. Poza tym większość prac będzie wykonywane w dzień, gdy uciążliwości dla ludzi są najmniejsze.

Plan zakłada, że istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu w zakresie emisji wibracji, zanieczyszczenia powietrza, substancji zapachowych, niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego nie może powodować przekroczeń obowiązujących standardów

środowiskowych określonych w przepisach odrębnych oraz wywoływać konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Ustala dla terenów RZM dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej oraz obowiązuje zagospodarowanie w sposób niepowodujący przekroczeń norm hałasu w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Tereny te należy zagospodarowywać z poszanowaniem podstawowych zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ochrony krajobrazu oraz ochrony środowiska. Poza tym plan nakazuje stosowanie najlepszych dostępnych technik eliminujących zagrożenia dla środowiska, uwzględnienia w zagospodarowaniu terenu wymogów ochrony środowiska dotyczących ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem oraz zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu. Poza tym Plan zakazuje lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Teren 1 IW jest już istniejący i zakres oddziaływań pozostaje na tym samym poziomie.

W terenie 1RZP Plan przewiduje realizację i utrzymanie zabudowy związanej z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, w tym m. in. budynków produkcyjnych, składowych i magazynowych, obiektów i budowli do przechowywania produktów rolnych, szklarni, budynków usługowych, budowli rolniczych oraz innych obiektów niezbędnych do funkcjonowania terenu. Dopuszcza realizację i utrzymania budynków garażowych (gospodarczych), wiat, altan i innych budowli, urządzeń infrastruktury technicznej, dojazdów i dojazdów, miejsc do parkowania, placów składowych i manewrowych, zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych i oczek wodnych i urządzeń melioracji wodnych, zieleni izolacyjnej, zieleni urządzonej i innych niezbędnych dla funkcjonowania terenu. W terenie tym jest zakaz realizacji budynków inwentarskich oraz zakaz chowu i hodowli zwierząt za wyjątkiem pszczelarstwa. W związku z tym tereny te nie będą w znaczący sposób oddziaływały na ludzi zamieszkujących w pobliżu.

Powyższe zapisy mają na celu ochronę zdrowia i życia ludzi oraz spowodują, że oddziaływania nie będą miały charakteru znaczącego. Warunki i jakość życia mieszkańców w sąsiedztwie terenów nowopowstającej zabudowy nie ulegnie pogorszeniu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Oddziaływania nie będą miały charakteru znaczącego – nie będą naruszać określonych standardów jakościowych powietrza, wód, gleb oraz ograniczać funkcji ekologicznych siedlisk przyrodniczych znajdujących się w sąsiedztwie. Proponowane kierunki zagospodarowania terenów nie wprowadzą dodatkowych, bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia ludzi. Można je zaliczyć do oddziaływań umiarkowanych i słabych, czyli na poziomie akceptowalnym.

8.2. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

Na działce 67/3 w miejscowości Żerdź znajduje się niewielki fragment porośnięty drzewami, które można wkomponować w tereny zieleni, które należy kształtować przy zagospodarowaniu działek. Plan ustala uwzględnienie kompozycji zieleni średniej lub wysokiej o charakterze krajobrazowym w zagospodarowaniu działek przeznaczonych pod zabudowę. Dodatkowo w tym terenie obowiązuje pozostawienie nie mniej niż 40% powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej. [Znaczące zmniejszenie zasięgu zabudowy terenu 1 RZM na etapie II uzgodnień i opinii wpłynie pozytywnie na stan i funkcjonowanie roślin i zwierząt.](#)

Analizowane obszary znajdują się poza miejscami żerowiskowymi i miejscami bytowania zwierząt. Tereny objęte zmianą nie są wykorzystywane przez ptaki oraz inne gatunki chronione jako miejsca regularnego przebywania i rozrodu. Są to tereny znajdujące się w pobliżu istniejącej zabudowy, obecnie przeznaczone pod uprawy polowe lub niezarośnięte nieużytki. Nie są zagrożone miejsca siedliskowe chronionej fauny i flory.

Realizacja postanowień Planu nie wpłynie znacząco na charakter i skalę problemów związanych z ochroną przyrody występujących na terenie gminy. Oddziaływanie związane z terenami

zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej będzie miało punktowy wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Mimo zabudowy terenu nie dojdzie do utraty cennych siedlisk, nie prognozuje się istotnych negatywnych strat dla bioróżnorodności, gdyż przedmiotowe zmiany dotyczą niewielkich fragmentów przestrzeni. Są to stosunkowo niewielkie zmiany, które w skali gminy nie zmieniają stopnia rozdrobnienia powierzchni biologicznie czynnej, nie zaburzają dotychczasowego funkcjonowania środowiska oraz nie przekształcą siedlisk na dużą skalę.

Z tworzeniem nowego zainwestowania związane jest to, że w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (którą następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego) ponadto prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt. Obowiązek pozostawienia na działce minimalnej powierzchni biologicznie czynnej zapewnia utrzymanie standardów ochrony środowiska. Poza tym wszelkie działania inwestycyjne związane z budową oraz zmianą sposobu użytkowania winny spełniać wymagania ochrony środowiska i krajobrazu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Ustalenia projektu Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

8.3. Oddziaływanie na wody

Realizacja nowego zainwestowania spowoduje niewielkie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz zwiększenie zapotrzebowania na wodę, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszenie. [Pozytywna na stan infiltracji jest zmiana dotycząca zmniejszenie terenu zabudowy zagrodowej RZM i jego intensywności](#). Infiltracja wód opadowych na fragmentach uszczelnionych nie będzie miała znaczenia dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Prace budowlane prowadzone podczas realizacji nowych inwestycji mogą w niewielki sposób wpłynąć na obniżenie poziomu zwierciadła wody gruntowej, ale nie będzie to oddziaływanie znaczące i może wystąpić wyłącznie lokalnie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, umiarkowanie negatywny, ale o skali lokalnej.

Pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie zaopatrzenie w wodę z systemu wodociągowego, co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód. Obowiązek podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu co również jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia ochrony wód. Powinno to w wystarczający sposób ochronić przed negatywnymi skutkami ustaleń planistycznych na hydrosferę i zapobiec przekroczeniom dopuszczalnych norm. [Pozytywnym dla stanu wód jest również ulokowanie zabudowy terenu 1RZM poza strefą 50m ochrony sanitarnej od cmentarza](#). Nie przewiduje się ponadnormatywnych poborów wód podziemnych.

W obrębie obszaru objętego planem nie ma ustanowionych obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Plan wprowadza zapisy, które są korzystne dla wód powierzchniowych i podziemnych. Obowiązuje uwzględnienie w zagospodarowaniu terenu wymogów ochrony środowiska dotyczących ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem przez odpady i ścieki technologiczne. Plan wprowadza rozwiązania dla gospodarki wodno-ściekowej, które spowodują, że nie nastąpi pogorszenie czystości wód powierzchniowych i podziemnych a wręcz po wybudowaniu kanalizacji może nastąpić poprawa. Zastosowanie się do tych obostrzeń spowoduje, że nie będzie negatywnego wpływu na wody.

Są to zapisy korzystne dla ochrony wód, powodujące, że oddziaływania będą miały charakter co prawda bezpośredni, długoterminowy, stały, ale nie będą miały charakteru znaczącego i nie będą naruszać określonych standardów jakościowych wód.

Teren 1 IW jest już istniejący i zakres oddziaływań pozostaje na tym samym poziomie. Pozostałe tereny nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko wodne.

Obszar Planu znajduje się w całości w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska (Lublin). Pozytywnym oddziaływaniem będzie to, że Plan nie wprowadza inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, przez co nie powinny powstać

oddziaływania wpływające istotnie negatywnie na wody. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na wody podziemne. Ustalenia projektu Planu nie stwarzają zagrożenia dla jakości i ilości wód kredowych GZWP oraz wód powierzchniowych a tym samym nie stwarzają zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitej Części Wód Podziemnych Nr 75 i Jednolitej Części Wód Powierzchniowych PLRW20001924999 - Wieprz od Tyśmienicy do Ujścia oraz PLRW20001724989 - Dopływ z Woli Osińskiej.

Ustalenia Planu są zgodne z celami środowiskowymi Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U 2023, poz. 300).

Nie przewiduje się:

-pogorszenia stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego dla wód powierzchniowych,

-pogorszenia stanu ilościowego i chemicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu ilościowego i chemicznego dla wód podziemnych.

Zapisy Planu gwarantują ochronę wód przed wprowadzaniem do nich zanieczyszczeń co zapobiegnie pogorszeniu stanu wód. Plan zapewnia równowagę między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Wprowadzenie obowiązku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, odprowadzania ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków lub do zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem wywozu do oczyszczalni ścieków pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu co jest działaniem niezbędnym dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Oddziaływania na wody charakteryzowane są jako zarówno bezpośrednie jak i pośrednie, o różnym rozmieszczeniu czasowym, ale zawsze lokalnej skali.

8.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnictwa, teren komunikacji drogowej wewnętrznej. Przewidziane jest lokalizowanie w tym terenie nowej zabudowy. W przypadku wprowadzenia nowego zagospodarowania przewidywane jest niewielkie zwiększenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń atmosfery (gazów cieplowniczych, spalin, pyłów) wiążące się z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych oraz natężeniem ruchu samochodowego. Powstanie pewna ilość (uzależniona od ilości i rodzaju powstających obiektów budowlanych) nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, a zatem stan jego czystości może w bardzo niewielkim, praktycznie niezauważalnym stopniu pogorszyć się w stosunku do stanu istniejącego. Będzie to miało zakres lokalny. Biorąc pod uwagę rozmiar oraz rodzaj planowanych inwestycji nie przewiduje się znacznego zwiększenia oddziaływań niż te, które występują obecnie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Większość prac na etapie realizacji jak i eksploatacji obiektów będzie wykonywana w dzień, gdy uciążliwości dla ludzi są najmniejsze. Uciążliwości związane z transportem samochodowym, takie jak: zanieczyszczenie powietrza spalinami i zwiększenie zapylenia, hałas oraz zagrożenia wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (okolice dróg, place budowy) i czasowo (okres budowy). Tak, więc nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych norm stężeń zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w rejonie najbliższej zabudowy mieszkalnej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, średnioterminowy, chwilowy, minimalnie negatywny.

Dla terenów wyznaczonych przez Plan wprowadzono obowiązek aby projektowane zagospodarowanie terenu w zakresie emisji wibracji, zanieczyszczenia powietrza, substancji zapachowych, niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego nie powodowało przekroczeń obowiązujących standardów środowiskowych określonych w przepisach odrębnych oraz nie wywoływało konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Dla poszczególnych terenów obowiązuje zagospodarowanie w sposób nie powodujący przekroczeń norm hałasu w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Plan ustala również dla terenu RZM dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele zabudowy

zagrodowej. Biorąc pod uwagę te ustalenia oraz niewielki stopień wprowadzenia terenów budowlanych nie przewiduje się znacznego zwiększenia oddziaływań niż te, które występują obecnie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

W terenie 1RZP Plan przewiduje realizację i utrzymanie zabudowy związanej z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnictwa, w tym m. in. budynków produkcyjnych, składowych i magazynowych, obiektów i budowli do przechowywania produktów rolnych, szklarni, budynków usługowych, budowli rolniczych oraz innych obiektów niezbędnych do funkcjonowania terenu. Dopuszcza realizację i utrzymanie budynków garażowych (gospodarczych), wiat, altan i innych budowli, urządzeń infrastruktury technicznej, dojazdów i miejsc do parkowania, placów składowych i manewrowych, zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych i oczek wodnych i urządzeń melioracji wodnych, zieleni izolacyjnej, zieleni urządzonej i innych niezbędnych dla funkcjonowania terenu. W terenie tym jest zakaz realizacji budynków inwentarskich oraz zakaz chowu i hodowli zwierząt za wyjątkiem pszczelarstwa. W związku z tym tereny te nie będą w znaczący sposób oddziaływały na powietrze i klimat.

Zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka oraz świata biotycznego i ograniczą się do nieznacznych zmian warunków termiczno-wilgotnościowych i anemologicznych spowodowanych zwiększeniem powierzchni sztucznych i wprowadzeniem obiektów kubaturowych. Nieznaczny wzrost poziomu hałasu można będzie prawdopodobnie zaobserwować w fazie realizacji jak i eksploatacji w obrębie ciągów komunikacji. Oddziaływania na środowisko związane z emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza, emisją hałasu będą co prawda negatywne, ale nie będą miały charakteru znaczącego – nie będą naruszać określonych standardów jakościowych powietrza. Można je zaliczyć do oddziaływań umiarkowanych i słabych, czyli na poziomie akceptowalnym.

Realizacja planowanych inwestycji nie będzie miała wpływu na zmiany klimatyczne. Ustalenia projektu Planu uwzględniają cele i kierunki adaptacji do zmian klimatu.

8.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby, kopaliny i zasoby naturalne

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnictwa, teren komunikacji drogowej wewnętrznej. są to tereny, które mają możliwość realizacji nowej zabudowy na podstawie obowiązującego planu.

Najistotniejszym, negatywnym oddziaływaniem na gleby będzie ich bezpośrednie i stałe zajmowanie pod trwałe zainwestowanie budynkami mieszkalnymi, garażowymi, gospodarczymi, drogami i parkingami. **Pozytywnym zatem będzie fakt terytorialnego zmniejszenia terenu i intensywności zabudowy zagrodowej 1RZM.** Najwyższą formę degradacji powierzchni ziemi stanowi zabudowa techniczna, która nie tylko redukuje powierzchnię glebową, ale również ogranicza wymianę gazową i wodną między atmosferą a pedosferą. W związku z realizacją nowego zainwestowania, oddziaływania wystąpią głównie na etapie inwestycyjnym. Dotyczyć będą: zmiany lokalnego ukształtowania terenu oraz przypowierzchniowych warstw geologicznych w wyniku prac realizacyjnych związanych z posadowieniem budynków, prowadzeniem ciągów komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, likwidacji i przekształcenia fizycznego pokrywy glebowej, zmianą aktualnego użytkowania gruntów. Aby ograniczyć negatywne skutki tych prac powinno się powierzchnią warstwę gleby, zdjętą podczas prac budowlanych, powtórnie wykorzystać np. do niwelacji terenów drogowych, zagospodarowania całości terenu po zakończeniu budowy, w uprawie roślinnej, bądź przy zakładaniu zieleni urządzonej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, w niewielkim stopniu negatywny.

Przeznaczenie terenów pod funkcje określone w projektowanym dokumencie nie powinno wiązać się z zanieczyszczeniem gleb lub ziemi, pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami. Ewentualne zagrożenia związane są ze zjawiskami i incydentami, których wystąpienia nie można przewidzieć – awarie i katastrofy skutkujące wyciekami substancji zanieczyszczających i ich przedostawaniem się do gleby. Zapobieganie takim sytuacjom polega na przestrzeganiu przepisów i stosowaniu sprawnych urządzeń i maszyn.

Zakładając zastosowanie wszystkich zasad ochrony środowiska wyznaczonych w Planie oraz obowiązujących przepisach nie przewiduje się znaczących przekroczeń standardów

jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Nie przewiduje się wielkoskalowych przemieszczeń gruntu i istotnej zmiany ukształtowania powierzchni ziemi. Nie przewiduje się tu wytwarzania odpadów niebezpiecznych, których magazynowanie byłoby szkodliwe dla podłoża gruntowego.

Zaplanowane funkcje nie mają wpływu na budowę geologiczną i zasoby naturalne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

8.6. Oddziaływanie na krajobraz

W granicach objętych Planem przewidziano zagospodarowanie obejmujące teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich, teren komunikacji drogowej wewnętrznej. Tereny 1RZM oraz 1RZP są jeszcze nie zainwestowane, zatem będzie wprowadzona tam nowa zabudowa. Wprowadzana zabudowa nie będzie powodować tworzenia dominant, ponieważ plan zakłada parametry i wskaźniki podobne jak w sąsiednich terenach zabudowanych. Zatem nie będzie powodowała obniżenia walorów krajobrazowych. Dodatkowo **pozytywną dla krajobrazu zmianą wprowadzoną na etapie kolejnych opinii i uzgodnień będzie redukcja zabudowy zagrodowej 1 RZM oraz jego intensywności**. Poza tym zlokalizowana jest na wysoczyźnie, w sąsiedztwie istniejących ciągów zabudowy lub w miejscach, gdzie takie ciągi zaczynają się kształtować.

Wprowadzenie wyżej wymienionych funkcji spowoduje powstanie nowych form kubaturowych. Nastąpi zwiększenie oddziaływania na krajobraz ze względu na zajęcie powierzchni na nowe obiekty i przekształcenie powierzchni ziemi w czasie robót inwestycyjnych. Będzie to miało niewielką skalę.

Plan wprowadza wskaźniki intensywności zabudowy oraz narzuca parametry dla nowopowstających budynków dzięki czemu nie będą tworzyły się dominanty krajobrazowe. Plan zakłada zagospodarowanie terenów w jak najwyższych standardach architektonicznych, w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej, z poszanowaniem podstawowych zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ochrony krajobrazu oraz ochrony środowiska. W terenach przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową i związanych z usługami należy kształtować tereny zieleni wpływającej pozytywnie na krajobraz oraz klimat w otoczeniu obiektów. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Oddziaływanie na krajobraz będzie niewielkie i nie będzie powodowało dużego dysonansu krajobrazowego.

8.7. Oddziaływanie na zabytki

Nie przewiduje się znaczącego, negatywnego wpływu ustaleń na zabytki, ponieważ w granicach objętych Planem i w obszarach znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie tego terenu nie występują tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tereny krajobrazów kulturowych, tereny i obiekty objęte ochroną, jako dobra kultury współczesnej ani tereny objęte ochroną archeologiczną. W przypadku znalezienia przedmiotów, które posiadają cechy zabytku archeologicznego Plan wprowadza rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe, neutralne.

8.8. Oddziaływanie na dobra materialne

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich stwierdzić należy jednoznacznie, że zapisy Planu służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przez teren zabudowy zagrodowej, teren wodociągów, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich oraz teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

Realizacja Planu winna respektować prawo własności oraz prawo władania terenami, w stosunku do których Plan wprowadza zmiany użytkowania.

Rozwój terenów zabudowy usługowej i mieszkaniowej spowoduje wzrost dochodów samorządu z tytułu podatków od nieruchomości, podatków od osób fizycznych i prawnych oraz potencjalnie od opłaty planistycznej. Będą to pozytywne oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe i stałe.

8.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000

Tereny oznaczone symbolami 1RZM (zabudowa zagrodowa) i 1KR (droga wewnętrzna), położone są w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. W obszarze tym obowiązuje Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza".

Wprowadza ono następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów Obszaru:

- 1) zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód – Plan w analizowanych terenach wprowadza zapisy dotyczące gospodarki wodno-ciekowej, co gwarantuje ochronę wód przed wprowadzaniem do nich zanieczyszczeń i zapobieganie pogorszeniu stanu wód. Plan zapewnia równowagę między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Wprowadzenie obowiązku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, odprowadzania ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków lub do zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem wywozu do oczyszczalni ścieków pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu co jest działaniem niezbędnym dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka;
- 2) zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów – zagospodarowanie przewidziane w Planie wprowadzane jest w terenie zbiorowisk segetalnych, nie ingeruje w cenne siedliska przyrodnicze. Dodatkowo przewiduje się pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej (40% w terenie RZM oraz 30% w terenach IW i RZP). Taka zmiana wpłynie pozytywnie na różnorodność;
- 3) uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i turystyce – Plan ustala zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu we wprowadzanych terenach;
- 4) ochrona i kształtowanie zadrzewień, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień nadwodnych i śródpolnych – w zapisach Planu zawarty jest wymóg uwzględnienia kompozycji zieleni średniej lub wysokiej o charakterze krajobrazowym w zagospodarowaniu działek przeznaczonych pod zabudowę oraz uwzględnienie powierzchni biologicznie czynnej;
- 5) ochrona specyficznych cech krajobrazu Pradoliny Wieprza, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu – Plan nie ingeruje w te elementy krajobrazu;
- 6) odtwarzanie siedlisk dziko występujących gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt, w tym dążenie do przywrócenia tradycyjnego sposobu użytkowania łąk (koszenie, spasanie) – analizowane tereny znajdują się w zbiorowiskach segetalnych i nie ingerują w cenne siedliska przyrodnicze, po zagospodarowaniu terenu bioróżnorodność może ulec poprawie, ponieważ wokół zabudowy zostanie wprowadzona zieleń przydomowa i ozdobna;
- 7) tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków – Analizowane tereny znajdują się w obszarach upraw polowych, nie ingerują w najcenniejsze ekosystemy wchodzące w skład korytarzy ekologicznych. Nie nastąpi przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
- 8) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wartości kulturowych, w szczególności przez: ochronę otwartej przestrzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, kształtowanie zalesień w sposób optymalny dla ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych, ochronę punktów, osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przesłanianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie - tereny w niewielkim stopniu będą wpływały na krajobraz. Nie stanowią one

- dominant krajobrazowych. Nie nastąpi też przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
- 9) dążenie do rewitalizacji zespołów zabudowy, w tym układów zabytkowych, propagowanie tradycyjnych cech architektury – analizowane zmiany zlokalizowane są poza terenami i obiektami kwalifikującymi się do ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz terenami i obiektami kwalifikującymi się do ochrony jako dobra kultury współczesnej;
 - 10) eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb - proponowane zmiany w studium nie będą stanowić znaczącego źródła zagrożeń powietrza, wód i gleb, pozostaną bez wpływu na gospodarkę wodno-ściekową, nie wpłyną na erozje gleb.

Jak wynika z wyżej zacytowanego rozporządzenia, zgodnie z § 5. 1. na Obszarze zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Ustalenia Planu nie stoją w sprzeczności z żadnym z powyższych zakazów. Budowa i funkcjonowanie planowanych przedsięwzięć nie będzie wiązało się z czynnościami i działaniami zakazanymi na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Nowoprojektowane obszary nie powodują tworzenia dominant, zatem nie będą powodowały obniżenia walorów krajobrazowych. Poza tym zlokalizowane są na wysoczyźnie, w obszarach sąsiadujących z istniejącą zabudową. Będą miały punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Obejmują obszary położone poza siedliskami przyrodniczymi – miejscami żerowiskowymi i miejscami bytowania zwierząt. Tereny objęte zmianami nie są wykorzystywane przez ptaki oraz inne gatunki chronione jako miejsca regularnego przebywania i rozrodu, ze względu na położenie w obszarach upraw polowych sąsiadujących z istniejącą zabudową. Nie będą zatem naruszać cennych walorów florystycznych i faunistycznych. Tereny te nie będą oddziaływać na środowisko na dużą skalę, zatem nie przewiduje się oddziaływań mogących zakłócić funkcjonowanie obiektów i obszarów objętych ochroną. Nie stwierdza się negatywnego w skutkach wpływu nowych ustaleń Planu na obszary chronione. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Najbliżej leżącymi obszarami Natura 2000 są: PLH060051 Dolny Wieprz zlokalizowany w odległości 1,30km od najbliższego terenu uwzględnionego w Planie. Ze względu na zaproponowane w Planie formy oraz skalę zagospodarowania, nie prognozuje

się negatywnego wpływu na sieć Natura 2000. Proponowane zapisy nie przewidują znaczącego rozwoju terenów zabudowanych, ani wprowadzenia obiektów tak znacząco oddziałujących na środowisko aby mogło to wpłynąć na cele ochronne obszarów Natura 2000. Zmiana przeznaczenia terenu nie wpłynie również na zachwianie spójności i integralności obszarów Natura 2000, gdyż nie będzie wpływała na łączność między wyznaczonymi obszarami Natura 2000. Inwestycje znajdujące się w analizowanym terenie mogą być realizowane i nie będą wywierały istotnego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony, spójność i integralność obszarów Natura 2000. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wprowadzone w Planie obostrzenia powinny być wystarczające dla zabezpieczenia środowiska przed ewentualnymi skutkami funkcjonowania nowego zainwestowania.

Z analizy uwarunkowań ekofizjograficznych wynika, że brak prawdopodobieństwa wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych określonych przepisami Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) oraz zwierzęta chronione Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz 2183).

Przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Dolnego Wieprza” GKPdC-3A. Analizowane tereny znajdują się w obszarach upraw polowych, nie ingerują w najcenniejsze ekosystemy wchodzące w skład korytarzy ekologicznych. Nie nastąpi przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych. Ustalenia Planu nie wpłyną również znacząco na utratę siedlisk korytarza ekologicznego. Plan nie ingeruje w istniejącą zielen i miejsca siedliskowe fauny wodno-błotnej. Nie powoduje przybliżenia do terenów łąk stanowiących teren migracji gatunków co przyczyni się do zachowania istniejących łączników ekologicznych. Drożny pozostaje zarówno korytarz ekologiczny, jak i elementy łącznikowe.

Reasumując powyższe zrealizowanie ustaleń Planu nie będzie miało wpływu na obszary chronione, znajdujące się na terenie gminy, jak i poza granicami gminy w tym obszary Natura 2000. Niezagrożony będzie przedmiot ochrony, spójność i integralność obszarów Natura 2000 gdyż nowe tereny zainwestowane nie będą ograniczały drożności szlaków migracji ani wpływały w ten sposób pośrednio na łączność między wyznaczonymi obszarami Natura 2000. Nie przewiduje się zmiany użytkowania terenu i parametrów jakości środowiska. Ustalenia Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Postanowienia projektu Planu nie wpłyną znacząco negatywnie na istniejące w gminie Żyrzyn korytarze ekologiczne oraz na powiązania przyrodnicze pomiędzy obszarami Natura 2000.

Nie prognozuje się, aby planowane funkcje mogły oddziaływać na obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

8.10. Oddziaływanie skumulowane

Oddziaływania skumulowane definiowane są jako zmiany w środowisku wywołane wpływem danego rodzaju działalności w połączeniu z innymi obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami.

Kumulowanie oddziaływań na środowisko może wystąpić przede wszystkim w zakresie hałasu.

W otoczeniu planowanych inwestycji źródłami hałasu będzie głównie komunikacja samochodowa oraz działalność w terenach usługowych.

Wzrost hałasu powodowany pracą sprzętu budowlanego, następować będzie w czasie realizacji inwestycji. Jest to hałas o natężeniu zmiennym w czasie w sposób nieregularny. Zależy od chwilowych uwarunkowań, głównie od charakteru wykonywanych w danym momencie robót budowlanych. Większość prac na etapie realizacji jak i eksploatacji obiektów będzie wykonywana w dzień, gdy uciążliwości dla ludzi są najmniejsze. Hałas ten będzie odczuwalny lokalnie. Ze względu na założenia Planu o nieprzekraczaniu norm hałasu, prognozuje się, że nie wystąpi, na

obszarze projektowanego miejscowego planu i w tego otoczeniu, znaczny wzrost poziomu hałasu i nie ma zagrożenia kumulowaniem się z innymi źródłami hałasu. Oddziaływania na środowisko związane z emisją hałasu będą co prawda negatywne, ale nie będą miały charakteru znaczącego – nie będą naruszać określonych standardów jakościowych powietrza. Można je zaliczyć do oddziaływań umiarkowanych i słabych, czyli na poziomie akceptowalnym.

Analizowane przedsięwzięcia będą miały znikomy wpływ na krajobraz, ponieważ Plan wprowadza wskaźniki i parametry zagospodarowania, które nie dopuszczą do powstania dominant.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W celu minimalizowania uciążliwości funkcji proponowanych w Planie należy stosować przy ich realizacji najnowsze dostępne technologie i wysokiej jakości urządzenia i materiały. Ogólnie wymagana jest zgodność z zasadami rozwoju zrównoważonego i przepisami odrębnymi, a zmiany funkcji terenu nie mogą powodować przekroczeń standardów jakości środowiska.

Ustalenia Planu zakładają ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. Zaproponowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania poszczególnych terenów umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska, zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

Plan zakłada następujące zasady ochrony mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko:

- 1) w zakresie ochrony środowiska:
 - a) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego obejmujących inwestycje łączności publicznej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - b) dopuszczalne poziomy hałasu dla terenu oznaczonego symbolem przeznaczenia RZM jak dla terenów przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej,
 - c) tereny nie wymienione w lit. b) nie wymagają ochrony przed hałasem, nie ustala się dla nich dopuszczalnych poziomów hałasu,
 - d) budynki z pomieszczeniami na pobyt ludzi powinny być wznoszone poza zasięgiem uciążliwości określonych w przepisach odrębnych lub w ich zasięgu pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w przepisach odrębnych,
 - e) dla poszczególnych terenów obowiązuje zagospodarowanie w sposób niepowodujący przekroczeń norm hałasu w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - f) istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu w zakresie emisji wibracji, zanieczyszczenia powietrza, substancji zapachowych, niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, nie może powodować przekroczeń obowiązujących standardów środowiskowych określonych w przepisach odrębnych oraz wywoływać konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania,
 - g) dokonywania na terenach zmeliorowanych, przed realizacją zabudowy, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych, w uzgodnieniu z użytkownikiem tych urządzeń, umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich,
 - h) zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków i odpadów technologicznych do wód powierzchniowych, podziemnych, gleby i do ziemi; obowiązuje zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu, odwodnienie placu i odprowadzenie ścieków i wód skażonych na warunkach określonych w przepisach odrębnych i niniejszej uchwale,
 - i) zapewnienie odprowadzania ścieków w sposób nie powodujący zagrożenia dla jakości wód podziemnych,

- j) nakazuje się stosowanie najlepszych dostępnych technik w rozumieniu przepisów odrębnych, eliminujących zagrożenia dla środowiska,
 - k) zakazuje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, o których mowa w przepisach odrębnych;
- 2) w zakresie ochrony przyrody: dla terenów oznaczonych symbolami 1RZM i 1KR, położonych w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza, obowiązują zasady i ograniczenia wynikające z aktualnie obowiązującego aktu prawnego ustanawiającego tę formę ochrony przyrody;
 - 3) obszar objęty planem znajduje się w zasięgu:
 - a) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406 Niecka Lubelska (Lublin), dla którego obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych,
 - b) Jednolitych Części Wód Podziemnych Nr 75 (PLGW 200075), i w obrębie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: PLRW20001924999 - Wieprz od Tyśmienicy do Ujścia oraz PLRW20001724989 - Dopływ z Woli Osińskiej, dla których ochrona polega na zakazie lokalizacji inwestycji znacząco oddziałujących na wody podziemne i powierzchniowe ze względu na wytwarzane ścieki i odpady oraz emitowane pyły i gazy, w rozumieniu przepisów odrębnych, a także obowiązku utrzymania dobrego stanu jednolitych części wód podziemnych oraz osiągnięcia dobrego stanu jednolitej części wód powierzchniowych.
 - 4) W zakresie ochrony krajobrazu
 - a) uwzględnienie obowiązujących zasad kształtowania zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenów jako elementów przestrzennych wpływających na walory krajobrazowe i walory estetyczno-widokowe;
 - b) uwzględnienie kompozycji zieleni średniej lub wysokiej o charakterze krajobrazowym w zagospodarowaniu działek przeznaczonych pod zabudowę.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. Na obszarze objętym planem miejscowym nie występują tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tereny krajobrazów kulturowych wymagających ochrony przed przekształceniem, tereny i obiekty objęte ochroną, jako dobra kultury współczesnej ani tereny objęte ochroną archeologiczną, w związku z czym nie wprowadza się ustaleń.
2. Obowiązuje ochrona przypadkowych znalezisk archeologicznych, zabezpieczenie znaleziska i miejsca jego odkrycia oraz bezzwłoczne powiadomienie o odkryciu właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków lub wójta, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

Poza tym plan wprowadza szereg innych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko:

- 1) określa parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy, powierzchnię biologicznie czynną;
- 2) wyznacza granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) określa szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- 4) określa zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym:
 - a) ustala obowiązek zachowania parametrów spełniających wymagania dróg pożarowych przy realizacji układu komunikacyjnego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi;
 - b) ustala zaopatrzenie w wodę do celów socjalno-bytowych, technologicznych, gospodarczych i przeciwpożarowych z istniejącej sieci wodociągowej, zasilanej ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę poprzez istniejące i projektowane przyłącza;
 - c) ustala obowiązek docelowego wyposażenia wszystkich budynków z pomieszczeniami

- przeznaczonymi na pobyt ludzi w przyłącze wodociągowe umożliwiające pobór wody zgodny z funkcją i sposobem zagospodarowania;
- d) zapewnia możliwości konserwacji, modernizacji i wdrażania najnowszych rozwiązań technicznych istniejących sieci i urządzeń oraz budowy nowych odcinków, rozbudowy i przebudowy sieci w oparciu o systemy istniejące oraz związanych z nimi podziemnych i nadziemnych urządzeń;
 - e) ustala minimalną średnicę przewodów sieci wodociągowej: Ø60 mm.;
 - f) ustala odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem wywozu do oczyszczalni ścieków; po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej obowiązuje podłączenie do niej budynków odprowadzających ścieki do zbiorników bezodpływowych;
 - g) ustala minimalną średnicę sieci kanalizacji sanitarnej Ø150mm;
 - h) nakłada obowiązek docelowego wyposażenia wszystkich budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w przyłącze kanalizacyjne umożliwiające odprowadzenie ścieków bytowo-komunalnych;
 - i) zapewnia możliwości konserwacji, remontów i wdrażania najnowszych rozwiązań technicznych istniejących sieci i urządzeń oraz ewentualnej rozbudowy sieci w oparciu o systemy istniejące;
 - j) ustala odprowadzenia wód opadowych na tereny nieutwardzone stanowiące naturalny odbiornik wód opadowych
 - k) ustala, że wody opadowe z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów, placów manewrowych i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych muszą być oczyszczone przed wprowadzeniem do odbiornika, w tym z zanieczyszczeń ropopochodnych na odpowiednich urządzeniach podczyszczających (tj. osadnik zawieszin, separator ropopochodny), lokalizowanych w granicach odwadnianego terenu;
 - l) ustala gospodarkę odpadami poprzez zagospodarowanie odpadów zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz przepisami odrębnymi z uwzględnieniem selektywnej zbiorki odpadów;
 - m) ustala energetykę cieplną poprzez bazowanie na indywidualnych i lokalnych źródłach ciepła;
 - n) ustala docelowe stosowanie paliw niskoemisyjnych jako źródeł zaopatrzenia w ciepło (np. gaz, olej opałowy, biomasa itp.) – zmiany struktury zużycia nośników energii z węgla na gaz ziemny lub zastosowanie innych paliw niskoemisyjnych jako źródeł zaopatrzenia w ciepło.
 - o) ustala remonty systemów ogrzewania oraz termomodernizację budynków (istniejących).

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późniejszymi zmianami) organ sporządzający Plan zobowiązany jest na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że organ opracowujący projekt dokumentu (tj. wójt gminy), jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (o ile analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska oparte na wynikach pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska odnoszą się do obszaru objętego projektem) lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać porealizacyjne monitorowanie polegające na kontrolach stanu jakości powietrza oraz wód podziemnych w obrębie obszarów objętych opracowaniem planistycznym.

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska.

Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla przedsięwzięć mających wpływ na środowisko. Powinny także zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania oraz źródeł ich pozyskania i wykonywania oceny. Zbiór takich indyktorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Jednostkami odpowiedzialnymi za prowadzenie takiego monitoringu powinny być instytucje związane z gospodarką wodną, zarząd dróg, urząd gminy, starostwo powiatowe, szczególnie w zakresie ochrony przyrody, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. PPN, IMGW, WWF i inne. Pośrednio efekty i skutki środowiskowe realizacji Planu mogą znaleźć odzwierciedlenie w kolejnych raportach instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w województwie, np.: WIOŚ w zakresie hałasu, ochrony powietrza i wód, Państwowego Instytutu Geologicznego (wody podziemne) i innych.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie Planu (w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000).

W przypadku Planu lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii inwestorów i właścicieli działek oraz urzędu gminy. Tereny objęte opracowaniem obejmują obszary, na których było zapotrzebowanie na zmianę funkcji. Plan został dostosowany do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych lokalizacji. Analizowane tereny znajdują się poza obszarami Natura 2000.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie nie będą miały wpływu na obszary Natura 2000.

12. PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem prognozy jest określenie wpływu ustaleń Planu na środowisko. Ma ona na celu wykazanie i określenie charakteru prawdopodobnych skutków i oddziaływań na środowisko przyrodniczo-kulturowe, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Plan sposobów zagospodarowania terenu.

Przedmiotem oceny prognostycznej są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów. Analizowane tereny znajdują się w obrębach: Cezaryn/Parafianka, Żerdź, Wola Osińska. Plan obejmuje łącznie obszary o powierzchni 3,39 ha.

Rodzaje przeznaczenia terenów objętych Planem to:

- 1) RZM - teren zabudowy zagrodowej;
- 2) IW – teren wodociągów;
- 3) RZP – teren produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych;
- 4) KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

Tereny objęte Planem zlokalizowane są w terenach z korzystnym układem komunikacyjnym dla funkcjonowania planowanych zamierzeń inwestycyjnych.

Analiza istniejącego stanu środowiska w kontekście proponowanych kierunków zagospodarowania dała podstawy do wyodrębnienia zarówno pozytywnych pod względem ekologicznym jak i negatywnych kierunków zagospodarowania, mogących w efekcie przynieść pogorszenie stanu środowiska.

Probleмами ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są naturalne procesy degradacji środowiska jak też działalność człowieka.

Oddziaływania ustaleń projektu Planu wynikają z faktu wykorzystania zasobów (powierzchni ziemi i krajobrazu, poboru wód podziemnych) oraz odprowadzania ścieków, emisji zanieczyszczeń z systemów grzewczych i silników spalinowych, wytwarzania odpadów, generowania hałasu oraz z zajęcia siedlisk przyrodniczych. Nie będą one jednak miały charakteru znaczącego – nie będą naruszać określonych standardów jakościowych powietrza, wód, gleb oraz ograniczać funkcji ekologicznych siedlisk przyrodniczych znajdujących się w sąsiedztwie. Można je zaliczyć do oddziaływań umiarkowanych i słabych, czyli na poziomie akceptowalnym.

Ustalenia Planu zakładają ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. Zaproponowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania poszczególnych terenów umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

Prognoza w szczególności określa, analizuje i ocenia przewidywane oddziaływania na środowisko w tym m. in. na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, a także system przyrodniczy i powiązania przyrodnicze obszaru oraz prawne formy ochrony przyrody w kontekście wprowadzonych terenów.

Po analizie wszystkich uwarunkowań można stwierdzić, że:

- Ustalenia Planu zakładają ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań.
- Proponowane kierunki zagospodarowania terenów nie wprowadzą dodatkowych, bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Warunki i jakość życia mieszkańców w sąsiedztwie terenów wprowadzanych przez Plan nie ulegną pogorszeniu.
- Zaproponowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania poszczególnych terenów umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska i zdrowia ludzi.
- Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem nowych terenów nie będzie miało znaczącego wpływu na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną.
- Rozszerzenie zainwestowania spowoduje powstanie nowych form kubaturowych, zredukuje powierzchnię glebową oraz spowoduje niewielkie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz zwiększenie zapotrzebowania na wodę, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie w mikroskali. Infiltracja wód opadowych na fragmentach uszczelnionych nie będzie miała znaczenia dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych.
- Najistotniejszym, negatywnym oddziaływaniem na gleby będzie ich bezpośrednie i stałe zajmowanie pod trwałe zainwestowanie budynkami. W przypadku wprowadzenia nowych obiektów kubaturowych przewidywane jest niewielkie zwiększenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń atmosfery (gazów cieplowniczych, spalin, pyłów) oraz powstaną uciążliwości hałasowe wiążące się z budową i funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych oraz natężeniem ruchu samochodowego. Będą to jednak oddziaływania mające skalę lokalną, nie powodujące dodatkowych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi (na terenie objętym projektem oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń).
- Zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne

dla człowieka oraz świata biotycznego i ograniczą się do nieznacznych zmian warunków termiczno-wilgotnościowych i anemologicznych spowodowanych zwiększeniem powierzchni sztucznych i wprowadzeniem obiektów kubaturowych.

- W związku z realizacją nowego zainwestowania, oddziaływania wystąpią głównie na etapie inwestycyjnym. Dotyczyć będą: zmiany lokalnego ukształtowania terenu oraz przypowierzchniowych warstw geologicznych w wyniku prac realizacyjnych związanych z posadowieniem budynków oraz sieci uzbrojenia terenu, likwidacji i przekształcenia fizycznego pokrywy glebowej, zmiany aktualnego użytkowania gruntów i likwidacji istniejącej roślinności.
- Plan określa parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy, powierzchnię biologicznie czynną, dlatego nowa zabudowa nie będzie powodowała powstawania dominant krajobrazowych.
- Nie przewiduje się znaczącego, negatywnego wpływu ustaleń na zabytki, ponieważ nie występują tereny i obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, krajobrazy kulturowe oraz tereny i obiekty kwalifikujące się do ochrony jako dobra kultury współczesnej oraz stanowiska archeologiczne.
- Tereny oznaczone symbolami 1RZM (zabudowa zagrodowa) i 1KR (droga wewnętrzna), położone są w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Tereny te nie będą oddziaływać na środowisko na dużą skalę, zatem nie przewiduje się oddziaływań mogących zakłócić funkcjonowanie obiektów i obszarów objętych ochroną. Nie stwierdza się negatywnego w skutkach wpływu nowych ustaleń Planu na obszary chronione.
- Ustalenia projektu Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdzono w prognozie, iż wyznaczone w Planie funkcje będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) pozytywny lub w niewielkim stopniu negatywny (rozumiany, jako oddziaływanie zauważalne, lecz nie powodujące naruszenia standardów środowiskowych). Generalnie nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym obszarów Natura 2000. Nie stwierdza się też transgranicznych oddziaływań ustaleń Planu.

W celu przeciwdziałania potencjalnym negatywnym skutkom oddziaływań, wynikających z ustaleń Planu, na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego wprowadzono szereg proekologicznych zapisów.

Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich nakazów i zakazów Planu. Efektywne i pełne wdrożenie ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego gminy [Żyrzyn](#) powinno stanowić wystarczające zabezpieczenie przed potencjalnymi negatywnymi, zmianami w środowisku przyrodniczym.

Zaproponowane w projektowanym dokumencie funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska. Można stwierdzić, że planowane inwestycje rozmieszczone zostały w sposób eliminujący lub ograniczający do minimum zagrożenia i negatywne oddziaływania, co potwierdził szczegółowo przeanalizowany stan i cechy elementów przyrodniczych oraz określenie wielkości i zasięgów zagrożeń dla przyrody, geoekosystemu i ludzi. Zapisy Planu generalnie są poprawne w kwestii ochrony szeroko rozumianego środowiska (m. in. gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, stref ochronnych ujęć wód) zarówno w kwestii ustaleń jak i granic obszarów funkcyjnych. W Planie uwzględnione zostały cele i zasady ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego (w tym wspólnotowego), prognoza nie wykazała drastycznych sprzeczności wynikających z unormowań prawnych wymagających radykalnych zmian projektu dokumentu.

W tabeli przedstawiono podsumowanie skutków dla środowiska wynikających z ustaleń projektowanego dokumentu oraz przyjętego w tym dokumencie przeznaczenia terenów oraz ocena przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmująca bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania

	RODZAJ				CZAS					PRZESTRZEŃ	
	BEZPOŚREDNIE	POŚREDNIE	WTÓRNE	SKUMULOWANE	KRÓTKOTERMINOWE	ŚREDNIOTERMINOWE	DŁUGOTERMINOWE	STALE	CHWILOWE	LOKALNE	PONADLOKALNE
Ludzie	*	*					*			*	
Powietrze atmosferyczne, klimat	*	*					*		*	*	
Wody powierzchniowe i podziemne	*	*			*		*		*	*	
Powierzchnia ziemi, gleby, zasoby naturalne	*						*		*	*	
Hałas i pola elektromagnetyczne	*				*		*		*	*	
Zasoby środowiska							*			*	
Rośliny	*							*		*	
Zwierzęta	*				*		*		*	*	
Krajobraz	*						*	*		*	
Zabytki											
Natura 2000											
Formy ochrony przyrody	*						*	*		*	

Legenda:

Oddziaływanie negatywne – oddziaływanie uważane za powodujące niekorzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy niepożądany czynnik

* oddziaływanie słabe negatywne - mogą być traktowane jako pomijalne, zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych

** oddziaływanie negatywne umiarkowane

*** oddziaływanie negatywne

Brak oznaczenia – nie występuje negatywne oddziaływanie na komponent środowiska

14. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje i opracowania:

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn” przyjętego Uchwałą Nr XLII/138/2013 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 21 sierpnia 2013 r. z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografia podstawowa gminy Żyrzyn – Lublin 2022;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ 2022;
- Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2020, GIOŚ, Lublin 2020;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa 2013;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 - Lublin2019;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 – Lublin 2016;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U 2023, poz. 300);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2015 r., poz. 5441);
- „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku” przyjęta w dniu 29 marca 2021 roku uchwałą Nr XXIV/406/2021.;
- Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2022 r. poz. 2556 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz.916 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (DZ. U 2021 r. poz. 485 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. 2022 r. poz 2625 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2022 r. poz. 672 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 r. poz. 1072 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2022 poz. 699 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020r. poz. 2187);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022r. poz. 840).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225);
- Rozporządzenie Rady Ministrów Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz.1839 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do

- zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, Nr 2448);
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 r., poz. 1311);
 - Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020, poz. 10);
 - Rozporządzenie w Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz.2141);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2022 r., poz. 1902),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021 r., poz. 845).
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 r., poz. 1409);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 r. poz.1408);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2022 r. poz 2380);
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. 2005 nr 45 poz. 433 z późniejszymi zmianami);
 - Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
 - Dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych;
 - Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
 - Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
 - Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
 - Dyrektywa Rady Europy 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
 - Dyrektywa Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (79/409/EWG);
 - Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
 - Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;
 - Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań – 2003 – która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992r (Rio de Janeiro);
 - Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk - Berno 1979;
 - Konwencja o różnorodności biologicznej Rio de Janeiro z 1992 r.;
 - Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.;
 - Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie - Londyn 4 grudnia 1991r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96 poz.1112);
 - Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971;
 - Europejska Konwencja Krajobrazowa - Florencja 2000;

•Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991r. (Konwencja z Espoo).

Strony internetowe:

- <http://maps.google.pl>
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>
- <http://obszary.natura2000.pl>
- <http://obszary.natura2000.org.pl>
- www.geoportal.gov.pl
- www.geoserwis.gdos.gov.pl
- www.mrr.gov.pl
- www.pgi.gov.pl
- www.stat.gov.pl
- <https://zryzyn.pl>
- <https://ugzryzyn.bip.lubelskie.pl>
- www.wios.lublin.pl

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późniejszymi zmianami).

Ukończyłam studia magisterskie na kierunku Ochrona Środowiska na Politechnice Lubelskiej w Lublinie.

Posiadam wiedzę umożliwiającą mi sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko oraz posiadam ponad 3-letnie doświadczenie w przygotowywaniu Prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

Lublin, 10.02.2023 r.

Ewa Kasprzak

Joanna Cuch

Lublin, dnia 20.04.2023

OŚWIADCZENIE AUTORA

dotyczące dzieła pt.: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Żyrzyn dla określonych terenów.

1. Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania wyżej wymienionego dokumentu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis Autora